Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 22 (560) Неділя, дня 8. червня 1930. Рік XII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ОРГАН НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДУМКИ

Адреса Редакції і Адміністр. „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ Перемишль, Побереже 1/I. Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807. Передплата в краю виносить 10 зол. річно 5·50 зол., піврічно 3 зол., чвертьрічно Для Чехії на рік — 72 к. ч., ½ — 40 к. ч., ¼ — 20 к. ч. Для Франції — 60 ф. річно, ½ — 35 ф., ¼ — 20 ф. Для Німеччини — 10 мар. річно, ½ — 6 мк., ¼ — 3·50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, ½ — 50 б. ф. ¼ — 30 б. ф. Для Америки 2½ ам. долярів річно.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ: За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має пять шпальт анонсових) 0·30 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·20 зол. Дрібні оголошпо. 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші.
Редактор приймає щодня від год. 11—1.

ХЛІБ І МЕЧ.

Кілька завваг на тему соціяльного положення нашої молоді.

Мова йде про молодь. Ще точніще: мова йде про західньо-українську інтеліґентську молодь. Мова йде про тих, що їх при всяких патріотичних нагодах і промовах називається „цвітом і майбутністю нації“. І рівночасно про тих, що не зовсім як цвіт, але радше лежать, як буйний лан, битий градом. Бо це є властиве порівнання, коли поза всіми фразами хочеться бачити життєву *дійсність* цеї молоді.

Знова стоїмо перед порою, що сотні абітурієнтів і абітурієнток опустять українську шкільну лавку. Знова будемо читати по часописах списки та імена молодих людей, що здали іспит „зрілости“ і оце, вступають в повне, свобідне громадське життя. Це є потреба і право молодости, що йдуть вони в оте повне, свобідне життя з усміхнутими обличами і серцями повними надій. З цього приводу, в школі, в дома і в пресі дається молоді, щирі, добре подумані але не завсігди здійснимі життєві побажання і поради. Справа в тім, що в умовах існуючої дійсности, молодь ота, стає разом зі всіми своїми надіями перед невирішеною проблємою своєї суспільної майбутньости, перед складним і тяжким: щож далі?

Що року дістаємо свіжий інтеліґентський нарибок. Але з кожним новим роком, суспільна проблєматика цеї молоді робиться щораз більш важкою до вирішення. Подавляючий континґент цего інтеліґентського доросту ставить наше перелюднене, малоземельне село. Батьки не завсіди мають можність забеспечити на ґрунті дитину, отже посилають її „до шкіл“. Значний відсоток континґенту ставить також робітництво, ремісники, міщане. І розуміється інтеліґенція, священство, учителі і др. В подавляючій більшости випадків, батьки дивляться на середньошкільну науку дітей, як на засіб, забеспечити дітям винослиee ссціяльне існування. Одначе, ані напрямок, ані теж зміст науки, в сучасних життєвих умовах, молоді цего соціяльного існування незабеспечують.

Приходиться ствердити ситуацію, що від десятка літ в краю існує і щороку посилюється новим доплином кляса українського інтеліґентського пролстаріяту, (як кажуть Німці „Stehkragenproletariat“), який не знаходить властивого соціяльного примінення, ані варстату праці. Тисячі, якщо вже не десятки тисяч цеї молоді (дуже часто це вже „молодь“ з отакими бородами) сидять на хлібах батьків, обо промишляють невідомо як і чим. Посилаючи дітей до середніх, а потім високих шкіл, батьки (особливож інтеліґенція, а за її прикладом і селяне) виходять з передпосилок, які існували ще за їх молодих (австрійських) днів, але які не існують нині. Передовсім, шляхи до публичної служби, державної, комунальної, і т. п., в умовах польської займанщини, перед українською молодю на глухо замкнуті. Ціла маса занять, до яких батьки знаходили порівнююче легкий доступ є неприступна для молоді. А з другого боку, база українських національних економічних і культурно-освітніх інституцій є занадто вузька, щоби була в стані, все нові кадри інтеліґентського молодняка в себі вмістити. Разом з тим, зріст чисельности цеї інтеліґенції є значно швидший як темпо зросту українських інституцій і взагалі бази української господарської самовистарчальности. Отже молодь, сама повиннаб собі творити варстати праці і сама себе економічно в тих чи інших нововитворених фахах опреділювати. Але в подавляючій більшости випадків, вона з огляду на характер свого дотеперішнього вишколення, до цього нездібна. Про це вже дбають урядові чинники, шляхом підтримки здебільша клясичних ґімназій і наша-ж таки власна приватна шкільна „політика“, що не може відірватись від старих взорів та не витягає послідовностей зі змінених життєвих умов. Образ справи не міняється також на високих школах, пристосованих по своїй структурі для цього, щоби ставити континґенти державних службовців, що є у випадку українських абсольвентів – неактуальне. Принайменче, що торкає вільних професій, поправа відносин моглаб прийти лише шляхом відповідної тактики на місцях, через усуваннє з наших міст і головно містечок всіх чужих і ворожих нам вільно-професійних елєментів. Забогато наших людей ходить до чужинців, лікарів, адвокатів і тд... Сконцертовані заходи в тому напрямку, моглиб дати богато позитивного. Але... передпосилкою таких сконцентрованих заходів є концентрованість політичної акції на місцях, чого у нас нема і без розгрому партійництва, неможливово буде перевести.

Одначе позитивне вирішеннє справи вільних фахів, ще цілости соціяльної проблєми інтеліґентського молодняка не рішає. Коли дивитись на справу з політичної точки бачення, існуючий стан приводить в своїх остаточних висновках до цього, що молодь, змучена злиднями і безробіттям, або попросту большевичиться (звідси соціяльне тло язви західньо-українського радянофільства), або поволі опортунізується, тратить боєвий міт, губить мрії, „хоче жити“. Заісновують поволі і у нас ті відносини, що були в дореволюційній Росії. Як довго був чоловік студентом, так довго був принціпіялістом, жив ідеєю, був революціонером, а згодом, як тільки діставав приміщення, посаду, моментально робивсь опортуністом.

Стверджуємо факт, що наш інтеліґентський молодняк є завсіди і зі засади настроєний крайнє прінціпіяльно, самостійницько і революційно. А проте: роки минають і з них не твориться зорґанізований *зелізний кадр визволення*. Натомість, колись найбільш палкі одиниці опинюються або між опортуністами, або радянофілами, або попадають в апатію, „вицофуються взагалі“, в найліпшому випадку „виходять заміж“. Зрештоюж, маса молодняка губиться і роспливається в народній гущі, може її своєю присутністю трохи інтелєктуально підносить, але у всякому разі не сповнює свойого властивого, спершу наміченого завдання.

Неймовірна матеріяльна скрута і соціяльна безвиглядність на майбутнє, — ось одна з причин тої політичної посивности і байдужности, що нині масово опановує молодь. Тотеж: орґанізація бази української господарської самовистарчальности, являється творенням підставових передумов, для молодняцької політичної активізації. Але, — як довго наша молодь не зійдеться і між собою не зговориться, як довго сама не візьме керми своєї долі у власні руки, як довго не підійде до соціяльних проблєм свого існування орґанізованим способом, так довго, молодь ота після своїх прінціпіяльно революційних „юних днів — днів весни“, завсіди буде опинюватись або в таборах опортуністичної ундівщини, або радянофільства. Позитивна розвязка проблєми лежить в першу чергу в здійсненню широкої *політичної орґанізації* молодих українських сил.

На похиленій площі.

Скількиб нас не конфіскували і заборонювали про це отверто говорити, про що повними шпальтами свобідно пише вся польська і закордонна преса, все одно, постійні білі плями в нашій ґазеті, тим сильніще підтверджують, що нині говорить цілий світ:

Польща знаходиться в стані глибокого внутрішньо- і зовнішньополітичного „імпасу“. В умовах того імпасу, Поляки попросту неначеб нездібні бачити і оцінювати *цілість* свого положення. З пасією чіпляються до будь якої окремої події, факту чи сензації, розвалковують це на всі лади і способи, попросту, ховають голову в пісок. Передучора це була справа відбутої чи невідбутої соймової сесії, вчора „справа Чеховича“, нині процес УВО, завтра прийде щось інше. Майстерно вміють мобілізувати свою публичну опінію — на *невластивім* місци. А поза тим, не хочуть, не бачать, бояться говорити про оту дійсність, яка твориться проти них, так само внутрі держави як і за кордоном.

Знаменита польська „публіцистика“ є в стані заняти наприклад цілу свою увагу процесом УВО, добачуючи в сій попросту апокаліптичній орґанізації, розривну торпеду підложену під фундаменти існування польської держави. Скрізь вона бачить арсенали, заговори, компльоти, кожен револьвер робиться в її очах скорострілом, кожна пластова прогулька шпіонажею і маскованими маневрами. У страха великі очі, отже бють на алярм. Велитенський слідчий апарат є стало в руху, пильнують студентів, дівчат, пожарничі орґанізації, пильнують цілий край, скрізь бачать небеспеку.

Але не бачать її у властивім місци в дійсности. За „бомбяжами“ з УВО, не бачать наприклад і не застановляються над бюджетом хочби — німецької армії. І також не бачать тої нової міжнародньої політичної дійсности, яка Німцям поставлення цегорічного збройного бюджету уможливила.

Мілітарний бюджет Німеччини виносить в біжучім році 788 міліонів марок, кругло — півтора міліярда золотих польських. Це є половина цілого польського державного бюджету. Німецька армія має номінально 100.000 мужа. Але, як виказує статистика, на ту армію Німці видають більше, як на 500.000-ну армію перед війною. Утримання одного вояка коштувало в Німеччині перед війною 1.200 марок, — нині 2.880. На утримання більшого числа коней Німці видавали перед війною 2 міліони і 200.000 мк, нині потребують на менше число коней 21 міліонів. Консервація гармат нині їх коштує 9 міліонів, отже стільки що й перед війною, дарма, що версальським трактатом число нім. гармат обмежено. На фабрикацію і консервацію 100.000 армії, потребують нині Німці 32 міліони, але перед війною 500.000 армія зуживала на ту ціль лише 14 міліонів. Ціну за 1 кріс подано в нім. бюджеті 154 марок; такий сам кріс за кордоном коштує найвище 100 марок. І так, без кінця...

Що це значить? Вже перший погляд на цифри нім. збройного бюджету виявляє, що ті цифри є фіктивні, надуті, недійсні. Отже попросту: Німці зброяться. Це знає цілий світ. І не протестує. Ми вже мали змогу писати в одному з попередних чисел, про це зовнішньополітичне міжнароднє тло, на якому зброєння Німців починають бути зрозумілі. Французько-антантська конюнктура з 1918/19 р. підлягла на протязі 10 літ основній зміні. В таборі колишніх антантських союзників панує цілий ряд конфліктів; понад усім, *основоположний для нинішньої европейської політики конфлікт французько-італійський*. Хто буде нині протестувати проти німецьких зброєнь? Франція, що бажає за всяку ціну зберігти приязнь Німців, на випадок французько італійського конфлікту? Чи може Анґлія або Італія, що лише раді ють з мілітарного посилення Німеччини, в противагу до озброєної Франції? Крім Польщі, майже всі великі европейські держави хочуть бачити в Німеччині свого завтрішного збройного союзника. І для того, проти німецьких зброєнь не протестують. Німеччина видає на зброєння міліярди.

Не має жадного сумніву, що одною з причин німецько-французького зближення, звільнення Райнлянду і т. д., є бажання Французів, запевнити собі якщо не активну поміч, то принайменче прихильну невтральність Німеччини, в грядучім французько-італійськім конфлікті. Але за яку ціну? Одною з них — є ревізія західних кордонів Польщі в користь Німеччини — *за згодою Франції*. Кожна нова мова Муссоліні звернута проти Французів, посилює Німців і розкришує західні границі Польші. Що можуть Поляки цій сконцентрованій німецькій атаці протиставити? Свою чудову меншостеву політику? Свої фінанси, які заломались разом зі заломанням зовнішньополітичної антантської конюнктури? Свою збройну силу, позбавлену закордонної фінансової опори? В найкращому випадку, Польща моглаб дати вжитись, як протибольшевицький інтервенційний чинник, в руках анґльосаксонського капіталу. Але ця зовнішньополітична „конюнктура“ занадто непевна, далека і несконкретизована, щоби на ній Польща могла своє дальше державне життя базувати. У всякому разі, крім французько-антантської, проминула також велика анґлійська протибольшевицька інтервенційна конюнктура Польщі 1927/28 р.

ЛИХІ ПАСТИРІ.

(Від власного кореспондента У. Г.)

Рівне, 22. V. 1930.

Пишемо багато про наше нище і вище духовенство на Волині, про те, що воно в більшості чуже нам — московське, що воно сливе зовсім не має звязку зі селом, що воно не тільки не веде громадської праці серед селянства, а противно, гальмує її, послуговуючися нераз негідними пастирів засобами, що воно є непопулярне серед населення, а продовжуючи далі триматися на місцях, прокладає дорогу штунді і безбожництву, що воно нарешті є тільки „urzędnictwem stanu duchownego“.

Отже часто любимо нарікати на існуючий стан, а рідко прослідуємо справу до кінця. Чорносотенно — московські священники це в більшості старі люди, що незабаром уступлять місце новим, наступникам, що майже в цілості виховані вже за теперішніх обставин. Але чи будуть вони відмінні і корисніщі від своїх батьків? Для мене це дуже сумнівне питання і слідби, щоб його порушили ширші круги нашого громадянства. Кажучи просто: вихованці Кремінецької Духовної Державної Семинарії в дуже малій степені ріжняться від своїх попередників, хіба тим, що краще (але це не значить, що добре) розуміють і балакають українською мовою. В Кремінецькій Семинарії панує особливо під цей час, неймовірна казьонщина. По її закінченні починається нова, на Варшавському Богословському Православ., Факультеті з Державним Інтернатом. Скільки то історій, що свідчать про тамтешні відносини подавала преса, а скільки то обійшлося мовчки! І от, нещодавно, наше громадянство спіткала ще одна новина, — а власне, доконані пересунення

Sygn. III. 1|Pr. 2 22|30. Wyciąg z Dziennika ogólnego posiedzenia Sądu okręgowego w Przemyślu z dnia 23. maja 1930 r. Nr. 72. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd okręgowy w Przemyślu jako Trybunał dla spraw prasowych, na posiedzeniu niejawnem dnia 23 maja 1930 po wysłuchaniu Prokuratora okręgowego, na mocy §§ 489 i 493 ust. p. k. z r. 1873 orzekł: I. że cała treść artykułu umieszczonego w Nr. 20 wychodzącego w Przemyślu czasopisma perjodycznego „Ukraiński Hołos“ a to: w artykule wstępnym pod tytułem „W Dnipri my konej napuwały“ w szpalcie drugim od słów: „A za tym“ do słów „Cud nad Wisłą“ zawiera znamiona występku z Art. V. noweli z 17. grudnia 1862 Nr. 8|63 — zaś w artykule pod tytułem „Impas Polszczi“ od słów: „Desiat“ do słów „koniunktura“ i od słów „Stwerdymo“ do końca ustępu“ zawiera znamiona zbrodni z §. 65 u. k. i występku z §. 308 u. k. II. Konfiskatę powyższego numeru czasopisma Ukraiński Hołos“ jako usprawiedliwioną zatwierdza się, III. że dalsze rozpowszechnianie wyż rzeczonych artykułów jest wzbronione. Zarazem poleca się Redakcji czasopisma „Ukraiński Hołos“ by po myśli § 20 ust. pras. z dn. 17 XII. 1862 Nr. 6 Dz. ust. państw. austr. z r. 1863 treść tego orzeczenia—bez powodów — na pierwszej stronie najbliższego numeru swego czasopisma bezpłatnie umieściła. — Krzewiński wł. r. — Za zgodność: Bieńko.

в педаґоґічному складі Кремінецької Семинарії. Ректором її призначено єпископа кремінецького *Симона*, директором пана *Миляшкевича*, дотеперішнього директора Кремінецької української ґімназії. Владика Симон — це символ останків чорної сотні на Волині. З своїми антипатіями до Українців, як і владика Пантелеймон — кандидат на Волинського архиепископа, не криється. Здається жовкне, слухаючи української мови. А щоб маскувати цей безумовно свідомий крок, призначається директором Семинарії — дотеперішнього директора української ґімназії. Деякі Українці гадатимуть, що справді бувший репрезентант української ґімназії потрапить злагіднити, звузити ту прірву на будуче між майбутнім духовенством і народом або просто: Українцями. Та думати це будуть тільки ті, що не знають пана Миляшкевича. Хто-ж його знає відкине цю можливіть відразу. Людина ця, москвофіл з крови і кости, демонстративно підреслює свої московські симпатії і говорить в більшості московською мовою.

Для характерестики наведу один виступ того пана, — попис — на минуло-річному зїзді україністів в Кремінці, на якому то дир. Миляшкевич, попередивши свій внесок довгенькими міркуваннями на тему споріднення словянських мов і необхідности (так!) для нас московської літератури, запропонував ввести по українських ґімназіях кілька годин... московської мови. Не знаю, що відповідали йому інші присутні, але якось досі проєкт цей не здійснений. З учнями він розмовляє тільки по московськи, хиба, що котрийсь з учнів впреться і балакає по нашому. Я свідомо так довго зупиняюсь на тамтешніх відносинах, щоби виявити в якому дусі, в яких обставинах виховуватимуться будучі пастирі. Не байдужим також стане читачеві довідатися, що в „урочисті хвилини“, семинаристи балакають виключно по польськи, бо по московськи (о, найрадіще!) не випадає, а по українськи... що ви! (Може комусь пригадаються часи Нечуя-Левицького, його Радюка, якого порівнання до тепер існуючих там відносин, напевно буде не багато перебільшене). А Варшава? Належати богословам до Укр. Студ. Гром. тепер заборонено. Всюди панує московщина і „język urzędowy“. Таке тло. Дуже богато говоримо і журимось з того приводу, що в нас духовенство москвофільське, опортуністичне, відстале від народа, не сповняє своїх обовязків. Колиб блище пошукати причин того лиха! Можеб деякі з них, в роді п. директорів Миляшкевичів вдалося нам усунути. Можеб ми врешті після Собору Пр. Авт. Церкви в Польщі, що має відбутися, не мусіли більше між собою терпіти „urzędników stanu duchownego“, як досі є, тільки мали і виховували дійсних пастирів, що збільшувалисяб з кожним роком. Може-б тоді не траплялись такі ганебні випадки (зрештоюж не відокремлені), коли то священник з амвони радіє смерті одного з небагатьох церковних працьовників, мовляв: „от уже пан сенатор М. Черкавський вмер, що хотів „українізації“ Церкви — це його Бог так покарав“. (п. о. Кушнета у Варковичах пов. Дубно). — *І. Б.*

Інж. Л. КОСТАРІВ.

Марево війни.

I.

Невдалий атентат на радянську місію у Варшаві, що по деяких даних був інсценізований і спровокований самими большевиками, викликав жваві розмови на тему можливости війни поміж Польщею та Радянським Союзом.

Правда, подібні балачки велися не раз, та показались „черговою качкою“ якого будь еміґрантського „уряду“, що тим шляхом намагався піднести свої життєві шанси. Одначе на цей раз, розмови про можливість війни виходять далеко поза межі еміґрантських кол.

Здавалось би що праця Ліґи Націй, пакт Келльоґа та чисельні конференції у справах роззброєння, являються певною ґарантією того, що принайменше в найблищих роках не буде порушений спокій в Европі і ми не станемо знова перед страхіттями війни, яка без сумніву, на цей раз буде ще більш жорстокою і більш руйнуючою ніж була війна світова 1914—18 років. Проте, за тими всіми „мирними балачками“ фактично ховалося лише бажання щось замаскувати, когось одурути. Яскравим прикладом того політичного єзуїтизму є тільки що закінчена конференція, в справі морського роззброєння в Льондоні. Вона не лише не примусила всіх учасників роззброїтися, але викликала нові морські зброєння Італії, а за нею Франції, що без сумніву приведе до зведення на нівець і тих нечисленних позитивних вислідків конференції. Найліпшу характеристику подібного рода конференціям дав після закінчення Льондонської конференції анґлійський мін. фін. Сновден: — „Ще дві чи три таких конференції і війна вибухне без всякого сумніву“.

Справа в тім, що війна в наш час перестає бути розвагою можновладців або авантюрою ґенералів, що шукають собі лаврів чи популярности; війна стає тепер соціяльною необхідністю і диктується не стільки бажанням королів чи парляментів, але економічною боротьбою за ринки, за людські умови існування цілих держав чи націй. І лише з цим мірилом ми мусимо підходити до чергової можливости нової війни поміж Польщею та Радянським Союзом.

Треба ствердити, що на сьогодня, соціяльно-економічні можливости війни більші, ніж були коли небудь, за останні післявоєнні роки. Західна Европа (та й Америка) цілком подужали економічно після світової війни; їх промисловість, що в воєнний час була пристосована для обслуговування воюючих аліянтів, здалася занадто розвинею для часів спокійних; колонії, які моглиб бути споживачами виробів европейсько-американської індустрії, за час війни були втягнуті до світового виробництва і тепер, обслугуються вже переважно своєю власною промисловістю; в наслідок всього цього, повстала промислова перепродукція а затим тяжка хронічна кріза і промисловости і торгівлі. Кріза ця погіршилася ще тим, що викликане нею скорочення продукції створило міліонові армії безробітних, покупна здібність мас впала до мінімума, а тим самим, значно зменшила ще обсяг товарового ринку. Діялектика економіки закінчила своє коло: люде потрібують товарів, але неможуть їх купувати — бо не мають праці, а праці немає тому, що вони не купують товарів. Ні Америка, ні Европа не можуть жалітися на брак готових грошей. Цих грошей більше, ніж потрібно, але... вони шукають собі рентабельного приміщення; такого в промисловости та торгівлі не знаходять. Вони залишаються по банках — бо їх власники вважають за ліпше мати незначний, але певний дісконтовий відсоток, ніж ризикувати небезпекою приміщення своїх капіталів в крахуючих галузях промислу та торгівлі. Зниження дисконтового відсотку майже всіма американсько-европейськими банками є найліпшим того доказом.

Таблиця постійного міжнародного зниження дисконтової (грошево-процентової) стопи, яскраво нам каже, що грошей на грошевім ринку є досить, але европейсько-американський промисловий та торговельний ринок для них є замалий і вони чекають лише появи нових ринків, на яких маси грошевих засобів моглиб „приміститися“, рентабельно та надійно.

Таким чином, питання „нових ринків“ являється питанням життя чи смерти, одиноким способом розвязання економічної кризи, як для промислово-торговельного так і для фінансового капіталу.

Природно, що в пошукуванню за цими ринками, ці капітали не змогли не звернути уваги на територію Східної Европи, що зараз знаходиться під володінням С. С. С. Р. Територія був. Росії ще за старі часи була „кольонізована“ закордонним капіталом і раніш, він не міг пожалітися на неуспіхи чи невигоди цієї кольонізації. Після большевицької революції ця кольонізація була ліквідована, а всі промислові та торговельні підприємства, в котрих були приміщені капітали „кольонізаторів“, були націоналізовані. Натурально, що закордонний капітал не міг примиритися з цією операцією. Підтримка горожанської війни, визнання комуністичного уряду під умовою „визнання ним державних і приватних боргів“, нарешті — спроби торгівлі з большевиками та отримання від них концесій на власні-ж підприємства, — ось шлях, яким закордонний капітал спромогався повернути свої втрати та відчинити для себе східно-европейський ринок. Але всі ці спроби не довели ні до чого і лише заявий раз доказали неможливість яких будь „ділових розмов“ з большевиками. Цілий світ переконався, що на „еволюцію“ С. С. С. Р. розраховувати не доводиться і що С. С. С. Р є як ринок збуту товарів і приміщення капіталу втраченим до того часу, доки урядом її залишається III-й інтернаціонал.

Міра громадської слабости.

Статистика української преси.

Міра ота — це жахливий стан нашої преси. Преса, її скількість, якість, обємистість, все це віддзеркалює стан політичної і культурної свідомости сучасних суспільностей і націй. Преса, це зовнішній вислів збірного думання; інтеліґентність якоїсь нації можна нині оцінити лише по її пресі. Нація чи суспільність, яка своєї преси не посідає, попросту *не думає;* животіє але не освідомлює собі ані свого становища, ані життєвих можливостей ані свого майбутнього. Нації і суспільности є цілком як окремі люде; є такі, що думають, мають і розвивають спрт, свідомість, а з тим і власну життєву силу. Але є також одиниці тяжкі, неповоротливі, що їх лише з важким трудом можна порушити. До цего другого типу суспільних одиниць, належимо здається ми — Українці на Західних Землях. Вистарчить приглянутись статистиці нашої преси, щоби собі освідомити всю оту страшну, умову отяжілість нашого національного елементу. Ота статистика преси виставляє нам страшне свідоцтво убожества. І тих річей нема що закривати. Напаки, треба в певнім обємі освідомити собі лихо і з усіх сил з ним боротись.

На загал, на *наших Зах. Землях,* отже в теперішних воєвідствах львівськім, станиславівськім, тернопільськім і волинськім виходить така скількість періодик:

	українських	польськ., жид. і др.
щоденників . .	1	15
півщоденників .	3	1
тижневиків .	16	83
двохтижневиків	11	27
місячників . .	35	76
інших . . .	11	34
Разом	77	236

В *цілій* Польщі виходить 83 українських періодик. Вартоби нашим читачам зазнайомитись з висотою накладів української преси. Відносні числа слідуючі:

Рід преси:	Число періодик:	Наклад:
політична	21	88.850
господарська	10	40.500
культ-освітня і літер.	14	39.300
научна	5	3.050
професійна	5	10.500
релігійна і духовна	13	48.425
для молоді	3	17.800
спортова і руханк.	4	6.000
ріжна	8	13.150
Разом	83	267.575

Коли собі вповні узмисловити значіння тих цифр, збірає переляк. Це зіставлення виявляє, що щойно кожен 38 Українець купує згль. передплачує якесь українське періодичне видання.

Чим живе, яким умовим кормом насичується ота решта, 37 Українців, що не читають? На 1413 Українців припадає 1 читач або передпл. українського щоденника, на 76 українців 1 читач тижневика і т. д.

Ще цікавіще виглядає заінтересовання західньо-українських читачів по окремим фахам, оскільки це можна виснувати зі зіставлення змісту наших часописів та їх накладу.

Рід преси:	Число періодик:	Наклад:
щоденники	1	4.600
3 рази в тижні	1	7.200
2 рази в тижні	2	3.500
тижневики	17	86.300
3 рази на місяць	2	3.225
двох тижневики	9	24.000
місячники	36	127.000
квартальники	5	3.550
неперіодичні	10	7.550
Разом	83	267.575

Отже: *щойно кожен 74 Українець на Зах. Землях читає, купує або передплачує свою політичну пресу, щоденник, півтижневик, тижневик, або місячник!* Ось страшне мірило нашого масового політичного „освідомлення“! Щойно кожен наш 124 чоловік дістає до рук господарський журнал, щойно кожен 164 громадянин якийсь журнал культурно-освітній або літературний. Щойно кожен 2131 Українець інтересується українською науковою публіцистикою! Це є рекордові числа, для яких трудно найти співмірні посторонні приклади.

А далі: 1 міліон Німців в Польщі має 16 щоденників, з висотою накладу 98.000 примірників, отже кожен нім. щоденник друкується в 6.000 чисел. Але 6 і пів міліона Українців мають заледви 1 щоденник з накладом 4.600 прим. 3 міліони польських жидів має 20 щоденників (17 жарґонових і 3 польські) з висотою накладу 220.000, отже кожен жидівський щоденник друкує пересічно 11.000 примірників. У нас...

Це не поможе, коли лише бідкатись і ломити руки, що у нас **є зле,** що ми відстали, що наші люде, це тяжка неосвічена, неповоротлива маса... Її треба сколихнути, якось розворушити, навчити інтересуватись життям і світом, навчити попросту над собою і окруженням думати. Що поможе вічне говорення про чуже насильство, про поневолення? Джерела цього поневолення десь глибше, передовсім в отій умовій аморфности і неворухливости наших мас, в тупім масовім примітивізмі. Адже в існуючих умовах, отих 267.000 Українців — що з посеред міліонових мас беруть і читають свою періодику, можнаб попросту називати аристократами духа! Де вся решта? Ніщо інше, але якраз оті наші пресові статистичні числа показують нашу *дійсну,* ефективну державотворчу здібність. Є зле. А висновок? *Треба буде ще довго і твердо над собою працювати.*

Тішитеся, коли побачите українських пластунів? Дозвольте, щоби і вони тішилися, тому складайте жертви на Пластовий Дім у Львові, вкладк. книж. "Дністра" ч. 15.000.

ЄВГЕН ОНАЦЬКИЙ.

Паневропа і Антієвропа.

II.

Ідеольоґи Паневропи, головних ворогів своєї ідеї знайшли, як і слід було чекати, в фашистівській Італії, а особливо в тій ґрупі ідеалістичної войовничої молоді, що згуртувалася навкруги місячника „Антієвропа“, який отсе увійшов в квітні місяці в другій рік свойого існування.

На чолі редакції стоїть консуль фашистівської міліції Асверо Ґравеллі, вельми рухлива й енерґійна людина, що, незважаючи на свою молодість (27 років), вспіла заповнити своє життя такою діяльністю, яка могла би прикрасити біоґрафію будь якого державного чи громадського діяча: маючи заледви 16 років, вступає в ще дуже ріденькі тоді (1919 р.) лави фашистів, відбуває разом з Д' Анунціо похід на Фіюме, бере участь в збройному конфлікті в Льоді, за що разом з іншими товаришами дістається на кілька місяців до вязниці, приймає активну участь в поході на Рим, робиться Ґенеральним Секретарем Аванґвардистів (до 1925 р.), членом найвищої інституції фашистівської Італії — Великої Фашистівської Ради, членом Дирекції Партії (до 1928 р.); пише низку книжок про фашизм, кілька книжок (в співробітництві з Арист. Кампінілем, другим співробітником „Антієвропи“) для виховання молоді; приймає діяльну участь в орґанізації фашистівських синдикатів і тепер, віддає головну свою увагу редаґуванню „Антієвропи“.

Саме імя „Антієвропи“ мимоволі вражає. Здавалосьби, яка „Антієвропа“ може виходити в Римі — сьому серці інтелектуального европейського Заходу?! Чи не випадалоби їй виходити скоріше в напів — азіятській Москві, з її давними протиевропейськими традиціями колишніх славянофілів („гнилая Европа“) та її теперішною свіжою ненавистю фанатичних большевиків („буржуазна Европа“), а ніж в фашистівському Римі? А проте, незабаром після виходу в світ першого числа „Антієвропи“, Лянді Феретті, голова пресового відділу Міністерства Зак. Справ, говорячи в парляменті про зріст культурних виявів фашизму, вважав потрібним спеціяльно зупинитися на „Антієвропі“, зазначаючи, що вона є ствердженням нової фашистівської цівілізації, бо коли вимовляється „Антієвропа“, вимовляється — „фашизм“.

І Арнальдо Мусоліні, брат диктатора, писав в „Пополо д' Італія“: „Наш приятель Асверо Ґравеллі, що започаткував бойовий місячник під назвою „Антієвропа“, — отже — назвою, що криє в собі цілу програму, — знаходить наше повне співчуття“... І далі він сам-же і роскриває ту програму, що „криється в назві“:

— „Вона має, без сумніву, звернути свій чин проти тої масонської Европи, прибраної в легкі демократичні вбрання, що охороняє інтереси (світової) плютократії; проти тої наївної ліберальної Европи, що є цілковито нездатна розвязати будь які соціяльні конфлікти і витрачається в безплідних дискусіях, тимчасом, як народні маси їй постійно загрожують і її руйнують... Боротьба „Антієвропи“ з такою масонською, демократичною і ліберальною Европою, — може бути лише святою“... „Ми не повинні забувати, — додає. А. Мусоліні, — що европейська цівілізація вже тричі відчула на собі могутній вплив Риму: перше в часи політичної мудрости будівничих Римської Імперії, потім в часи духовної влади середневічного Папства, і нарешті при великому світлі Відродження. Ся Европа давніх традицій, які лише приховані під брехливими і руїнницькими штучними політичними теоріями, нам близька, з огляду на них, ми не можемо дивитися на Італію, як на цілком чужий і ворожий европейській цівілізації чинник; ми не можемо зраджувати сеї Европи, бо тоді зрадилиб нас самих. Не впадаючи в порожній сентименталізм, ми дуже добре знаємо, що нічого не виграли би, ані перевагою большевизму, ані з перевагою економічної влади Америки, чи, що гірше, — кольорових рас. Коли Европа сама цього не розуміє, то треба боронити її проти неї самої: проти її інертного спокою давно перейдених політичних шкіл і поглядів давніх часів“...

Отже справа йде про *оголошення війни теперішній Европі, для збудовання Европи цілком нової,* перейнятої новим активним фашистівським духом, що йде в супереч всім дотеперішним европейським тенденціям: — „Проти Европи Парижа, — пише Ґравеллі в першій книзі свойого місячника, — проти Москви, Женеви, наша Антієвропа підносить імя Риму“.

Або, як пише Шустер в книзі четвертій за 1929 р: „Ми хочемо, щоби Европа була фашистівською, — фашистівською по духу, антідемократичною, антіскептичною, сміливою... Хочемо, щоби Европа перестала бути кольонією для Американців з їх багацтвами, для азіятів з їх всякими забобонами *(східними релігіями)*, для большевиків, з їх розбитими ідеалами. Ми хочемо спинити занепад старого світу. І лише ми можемо зробити се, ми — Італійці і фашисти, що віднайшли після війни формулу свойого власного відродження, що заховуємо в собі найдавніщі традиції, ми — західники і середноземники, що піднесли прапори наступу на всіх позиціях...“ (с. 273)

„Антієвропа“ весь час підкреслює, що фашизм, по своїй суті є рух, перш за все революційний, а не консервативний, і що тим власне він глибоко відріжняється від усіх інших „фашизмів“ закордонних:

„Тимчасом, як у нас фашизм народився з дрібної буржуазії та головно селянства і викликував завжди симпатії у великої промисловости та вищого духовенства, за кордоном він народжується головно серед великої буржуазії та серед дворянства, тимчасом, як промисловці (звичайно звязані ліберальною традицією) та всі нищі кляси населення відносяться до нього з недовірям. Загалом італійський фашизм є істотно революційний, тимчасом, як закордонні фашизми всі консервативні. Наш фашизм — се новий порив і стремління народу, який хоче відвоювати собі втрачені позиції та свою гідність в світі; „їх“ фашизми намагаються — що й є натурально у народів, які своє „здобули“ і мають аристократію давно встановлену — утримати існуючий стан річей... Але певно, що се їм не вдасться. Світ все йде наперід; його рухають великі сили, великі ідеї чи, — як що хочете, — „міти“, і ті „міти“ трусять цілим світом“... (Пеліцці в кн. I, за 1929 р. с. 39.)

І Ґравеллі зі свого боку зазначує: „Наша революція є лише фаза великої революції, що готується в Европі: ми не маємо потреби йти розшукувати свою долю; прийде день, коли нові сили Европи відчують себе досить сильними, щоби вирушити рішуче проти давнього ладу“... (1930, III, с. 863).

Що є а що не є — опортунізмом?

Чергові явища публичного згіршення. — Війна між нашими панями: „Союзом Українок“ і „Українським Народнім Мистецтвом“. — Польські злоті, радянські доляри і два ґрейцарі пана Куриленка. — Між радянофільством і опортунізмом. — Політика без хребта ідеї.

Чи знайдеться хтось, хто хотівби перечити, що західньоукраїнське громадське життя — так як воно є *тепер* — тяжко недомагає? Що скрізь діються річи, яким уже найвища пора — край покласти? Що „явища публичного згіршення“ робляться вже не відокремленими фактами, а правилом, системою? Що витворились і далі творяться між громадянством, так само в центрі як і на місцях, неймовірно важкі відносини, які *мусять* бути оздоровлені? Ми є знова свідками чергових „історій“, які віддзеркалюють вже не „розпряжність“, але просто *росклад* всякої громадської національної дисціплини і неймовірну ідеольоґічно-політичну анархію, особливо на верхівних провідницьких позиціях. Знова перед нами розгортається радянщина і ундівщина в їх стопроцентовій есенції.

Факти: між двома нашими верхівними жіночими товариствами „Союзом Українок“ і „Українським Народнім Мистецтвом“ розгорілась гостра распря. Як відомо, в 1922 р. при „Союзі Українок“ зістала утворена промислова секція, якої завданням було плекати народне мистецтво, примінювати його до модерної жіночої одежі, предметів хатнього вжитку і розвивати жіночу кустарну промисловість. Згодом, промислова секція С. У. розвинулась в самостійне промислове кооперативне підприємство, під назвою: „Українське Народне Мистецтво“. Ще згодом, „У. Н. М.“ почало видавати жіночий журнал мод і др. под. під назв. *„Нова Хата“*. Оскільки з одного боку „Нова Хата“ фірмувала себе номінально, як аполітичний журнал, остільки теж, в своїй практиці, „Нова Хата“ виявила згодом дуже виразні політичні тенденції. *Станула просто на ґрунті радянофільства.*

Радянофільством „Нової Хати“ занялась близче посолка *п. Мілена Рудницька*, голова „С. У.“ в „Ділі“ (ч. 92 і 93, з 29 і 30. IV. ц. р.) в статтях „Що є і шо не є політикою“? Авторці треба мериторично признати повну рацію, коли на прикладі цілого ряду фактів і цитатів з „Нової Хати“, переводить незбитий доказ радянофільської тенденції цього журналу. У відповідь на це, Управа Кооп. „У. Н. М.“ і Редакційна Колеґія „Н. Х.“ вміщує в Ділі ч. 109 з 20. V.“ під пресією 19 § поль. пресового закона статтю-спростовання, повну казуїстики, яка проте не була в стані заперечити сутті закидів п. Рудницької. Факт залишається фактом: *„Нова Хата“ є радянофільським журналом ґрупи галицьких інтеліґенток*, які при всій „аполітичности“ свого журналу, ломлять національний фронт і розорують своєю роботою ґрунт, для приходу большевизму. Які-ж глибші причини цього радянофільського курсу „Н. Х.“? Ідеольоґічне переконання? Соборництво? Віра у визвольну спасенність орієнтації на Схід? Все не те. Оскільки симпатії до большовизму є недоречністю поміж галицькими інтеліґентами, остільки теж, вони робляться абсурдом поміж нашими панями. Є це щось таке неймовірне, навіть дике, що попросту бажалосьби, щоби наші пані хоч на пів року посмакували радянських гараздів і... ласк і практик комісарів. Тоді вивітрилаб з голов ота „політика“. Де далі вилазить шило з міха. Тут не переконання і не ідеольоґія. В грі є щось більш реальне: *гроші*. Іменно: „У. Н. М.“ дістало від львівського радянського консуляту „позичку“ — 2000 дол. Так принайменче заявив помічник консуля Лапчинського п. Ґріґорієв. Ми свідомі, що це може бути большевицька провокація. Але „У. Н. М.“ до цього часу ані не спростувало цего публичного закиду, ані не поробило з цього належних висновків. Цей неспростований закид *тяжить* і в його освітленні радянофільство „Н. Х.“ робиться аж надто зрозуміле...

При цій нагоді, щойно тепер починає виявлятись, як далеко вже почав сягати вплив Лапчинського і його награблених долярів. Скільки інституцій цей чоловік вже сторпедував, скільки анархії і антаґонізмів засіяв між нашими товариствами! Як і в тов. ім. Шевченка, в Техн. Тов., в „Ділі“ і безконечнім ряді інших випадків, так теж і тут, загнав клина між наші жіночі товариства, зрушив море спліток, обид, закидів і антаґонізмів; досягнув те, чого хотів: *росклад проводу суспільности.* Та щей далі сидить цей боляк на нашім ґрунті, лиш з трудом приходиться його нині випалювати.

Без сумніву, п. Рудницька і всі ті, що нині розконспіровують радянофільство „Н. Х“. — мають мериторично рацію. Але як виглядає справа по боці тих, що цілими роками толерували радянофільські явища публичного згіршення а тепер — обвинувачують? Ота *друга* сторона медалі не є ані трохи краща від першої.

І знова факти: атаку на радянофільський опортунізм „Н. Х.“ роспочала посолка з УНДО-ння, п. Мілена Рудницька, стаючи на ґрунті якнайбільш прінціпового націоналізму. Але у відповідь, ундівську практику цього „прінціялізму“ освітлюють пані з „Н. Х.“ доволі яскраво, коли стверджують факт, що до співпраці в „Н. Х.“ запрошували між іншими також п. М. Рудницьку, але дістали від неї відмовну відповідь *„тому, що видаваний п. Полонецким польський конкуренційний журнал „Сьвят Кобеци“ платив їй в двоє більший гонорар і п. М. Рудницька в тому польському журналі свої статті містила“.* Так, біля радянських долярів стають згідно польські золоті. Цего закиду п. М. Рудницька дотепер ані не спростувала, ані не зробила цього Управа Союзу Українок, яка в цілому ряді точок взяла п. Рудницьку в оборону, але ту точку дискретно проминула. (Гляди „Діло“ ч. 113, з 24. V. 30. — лист до Ред. „Що є і що не є політикою“?). Як кваліфікувати такі річи з точки погляду „прінціпіяльного націоналізму?“

Вільно ундівській посолці п. М. Рудницькій писати статті до польських журналів і брати від Поляків гроші, чому це не вільно всім? Чому не вільно нашим студентам йти до Братніх Помощи, чому поборювати „вспулжнице“, який дальший сенс мають всі змагання, жертви, побої і кримінали? Коли так роблять верхи, якаж обовязуюча норма має бути для низів? Оце вам одна практика ундівського „націоналізму“. В тім конкретнім випадку її можнаб збільшити іншими подібними прикладами.

А оце вам друга „націоналістична“ практика: до цілої тої жіночої історії вмішався також добр. *М. Куриленко*, з Косова, дир. „Гуцульського Мистецтва“. Про цего пана раз уже ми писали, але він особистість настільки цікава, що при найблизчій нагоді приглянемось йому ще докладніще. Саме пан Куриленко розконспірував цих большевицьких 2000 дол. для „У. Н. М.“ Але поборювання опортунізму большевицького ані трохи йому не перешкаджає бути крайнім опортуністом — в другий бік. Нещодавно, він влаштував у Львові виставку гуцульського мистецтва; урядив полякам взірцевий гуцульський прованс, при співучасти польських урядових чинників, воєводів, офіцерів і україножерної преси. „Вспулжнице“ 100%. Але як сказано, його „націоналізмом“ займемось докладно при близчій нагоді.

Того рода „явища публичного згіршення“ є лише можливі в умовах, де відповідальна національна політика не є в стані сконкретизувати якоїсь центральної, політично-визвольної виразної ідеї, яка унеможливлювалаб всю оту отаманію, продажність, опортунізми і ідеольоґічну анархію. Зрештоюж, не є важно бити по окремих людях. Важніще є добіратись до суті явища. Не змучимось проте повтаряти: *мусить бути переведена орґанізація суспільности на цілком нових ідеях і засадах, щоб вона могла доростати до висоти українського державо-творчого завдання.* З ундівщиною далеко не поїдеш.

Український Пласт не має своєї хати тому складайте жертви на Пластовий Дім у Львові, на вкладк. книж. „Дністра“ ч. 15.000.

Нарід без території.

Таким народом були до недавна жиди. Щойно на переломі 20 століття слідно змагання з боку націоналістично настроєних сіоністів, — здобути для жидівського народу свою власну територію. Йдучи за відвічним голосом поетичної та релігійної туги жидівського народу за „обітуваною землею“, — сіоністи націлились на здобуття Палестини, шляхом її кольонізації.

Першими жидівськими кольоністами, що вибрались до Палестини в вісімдесятих та девядьдесятих роках минулого століття були жидівські студенти університетів в Румунії та б. Росії. Більшість цих кольоністів осіла на ріллі. Ці кольоністи йшли в Палестину не з міркувань практичних, а майже виключно з міркувань ідеалістично-політичних і може власне тому вони являються й досі найсильніщою остоєю жидівства в Палестині так під оглядом політичним як теж під оглядом господарським.

До чергових етапів жидівських кольонізаційних заходів треба зарахувати заходи таких жидівських грошевих потентатів як барона Едмунда Ротшільда, барона Гірша та інших.

На загал до світової війни весь кольонізаційний жидівський рух в напрямку осадовлення ся в Палестині мав за собою, головним чином, безпосередну фінансову силу жидівства. Підчас війни кинено на кольонізаційний палестинський фронт політучну силу Анґлії та інших великодержав. Передовсім Анґлія бажаючи прихилити на свій бік такого союзника у світовій війні, якою була жидівська фінансерія та вплив жидівства на світову масонерію, стала допомагати жидам в їхніх кольонізаційних заходах. З тою метою, анґлійські правлячі круги навязали (ще перед війною) тісний звязок з провідниками жидівських сіоністів — Теодором Герцлем, а після його смерти з Др. Вайцманом. Дійшло до того, що жиди вимусили в 1917 році на анґлійському уряді загально знану Бальфурівську декларацію, силою котрої жидам признано історичні права на Палестину та згоду на утворення з Палестини жидівської національної домівки. Анґлія, яка з ремені Союза Народів одержала після війни мандат над Палестиною, стала явним протектором жидівського кольонізаційного руху.

Не дивлячись однак на велитенські грошеві вклади світового жидівства в кольонізаційну акцію, не дивлячись на шалену аґітацію за посиленням кольонізаційного руху, та протекцію та поміч великодержав, — висліди кольонізації та її чисельність не можна уважати для жидівства успішними.

Перед війною жило в Палестині 80 тисяч жидів, 600 тисяч Арабів, біля 50 тисяч Християн та 7 тисяч інших. За час від 1917 до 1930 року число жидів враз з жид. кольоністами подвоїлося, число арабів зросло до 641 тисяч, християн до 78 тисяч, а інших до 19 тисяч. В той сам час (1917—30), без жадної аґітації і без грошевої допомоги з громадських жерел, переїхали до Америки *міліони* жидів. Величезна більшість жидівських повоєнних кольоністів походить з теренів б. Росії та теперішньої Польщі, а саме зі згаданих теренів складається 75 відсотків усеї жидівської палестинської іміґрації. Майже вся повоєнна жидівська палестинська іміґрація осіла по містах, а ті що працюють на ріллі — це власне родини тих студентів, що виїхали були до Палестини 50 років тому. Історія жидівської кольонізації в Палестині, передовсім в повоєнних роках, виявила дуже низьку вартість жидів, як кольонізаційного елементу.

Таким чином помилились у своїх розрахунках відносно кольонізації Палестини не лише самі жиди, але теж і Анґлійці, які хотіли звязати свій великодержавний інтерес на Близькому Сході з інтересом жидівства мати свою національну домівку.

Анґлійці зрозуміли, що жидівство в Палестині не зможе бути тою силою, яка моглаб на Близькому Сході — паралізувати замисли та потягнення з боку соперників та ворогів Анґлії, чи наприклад стати колись для Анґлії догідним запіллям підчас оборони Суезького каналу, то що. Навпаки, Анґлійці побачили, що протеґуючи в Палестині жидів та їхню кольонізацію, вони звертають проти себе Арабів та взагалі весь ісламський світ з усім його фанатизмом та з його вибуховою силою, яка в останних часах щораз частіще починає приходити до голосу. Протианґлійські демонстрації Магомедан в Індіях, це виразні акти їхньої солідарности з палестинськими Арабами в їхній боротьбі з жидами їх протекторами Анґлійцями. Треба пригадати, що якраз при допомозі Магомедан, Анґлійці думали і думають в Індіях ліквідувати визвольний рух Гіндусів.

При такому стані справ, зрозумілими будуть події останних днів, а саме: припинення Анґлійцями дальшої жидівської іміґрації до Палестини, а в звязку з тим жидівські протианґлійські демонстрації у світі і той шалений крик в жидівській світовій пресі, в якій находимо дуже гострі обвинувачення в бік Анґлії.

Е. З.

Але досить. Досить з цитатами, бо як мені здається, позиция „Антієвропи“, що за нею стоїть фашистівська Італія визначається вже досить ясно.

Нема жадних сумнівів, що Европа переживає тепер велику крізу, не лише соціяльно-економічного, але й духового характеру. Версайський трактат викликав в европейському світі безперечний стан хронічного нездужання, що відбивається на моральних і економічних інтересах ріжних держав, які не можуть задовольнитися самою лише безконечною балаканиною по ріжних національних та інтернаціональних парляментах. Стара формула французької революції — свобода, рівність і братерство — викликав у всіх досвідчених у великій війні та революціях европейських громадян, лише зневажливу посмішку. В Версалі намагалися скристалізувати рух націй за женевським параваном, що мав прикривати ліцемірря заздрісних імперіялізмів великих і менших держав та забезпечувати панування переможців над переможеними. Але ось і в світі переможців починаються сварки, суперечні економічні інтереси; взаємне національне суперництво починає все більше захитувати рівновагу в притихлій. але не замиреній Европі. Злякані „пацифісти“, жандарми загроженого „статус кво“ починають все більше метушитися, витворюючи фантастичні проєкти ріжних Паневроп та Зєднаних Европейських Держав.

Задармо! Переможені не згоджуються увіковічнювати ганьбу і втрати своєї поразки, а з високостей фашистівського Риму лунає заклик „пізнавати справедливі іредентизми і нести їм в поміч свій голос і силу“. („Антієвропа“ 1930, III, с. 872)

Ми нікого не шукаємо. Ми ні на кого спеціяльно не надіємося. Ми не хочемо і не можемо зраджувати свого гасла — віри у власні сили, що, на службі однієї святої ідеї — власної Великої Держави, на крилах однієї святої любови — до покривдженої Батьківщини, все подолають все переможуть; але на роздоріжжі, межи двома новими гаслами, що висунув їх в сі дні европейський політичний світ, — Паневропа і Антієвропа — ми звертаємо в той бік, де ждуть, коли „нові сили Европи відчують себе досить сильними, щоби вирушити рішуче проти існуючого старого ладу“ псевдо-демократичної Европи, проти „нового ладу Псевдо-комуністичної Евразії.

ОЛЕСЬ БАБІЙ.

ЗІ ЩОДЕННИКА ЕМІҐРАНТА.

(Продовження).

Минуло довгі два роки. А два роки боротьби за волю, то два віки, вічність ціла...

В пожежі дволітньої війни, згоріла моя давня душа як метелик в полумю свічки...

З війни вертають не лиш фізичні каліки без рук без ніг. З війни вертаємо часто й зі скаліченою душею, пораненим серцем... І я вернув душевним калікою. З дитини я посивів, зламався на душі і на побоєвищі розгубив усі скарби серця: віру, запал, надію і любов до мого народу.

Чи ти бачила як хуртовина розбиває човен на морі й кидає його на беріг? Ось те вчинила зі мною революція!

Чи ти бачила вірла, що лине до сонця гордий і могучий, а за хвилину паде в болото, в безодню, поранений кулею стрільця? Ось так упав я з висот віри й запалу в безодню зневіри, знесилля.

Я певний, що навіть до Дантона й Робеспєра приходили нераз у гості зневіра і втома душі; тому не диво що по двох роках боротьби і до мене прилетіли ті страшні чорнокрилі птиці: божевільна втома й зневіра. Бо тільки ті, що ніколи не боролись і ніяким вогнем не горіли, говорять що вони вічно сильні духом і непохитні вірою. І я вернув до тебе Джіо-Кондо старцем, хоч покинув тебе недавно — юнаком, хлопчиною. Мої нерви, які колись не дрогнули в барабаннім вогні артилерії, тепер стали слабкі як павутиння, що тремтить від ніжного подиху вітру, від кожного гостріщого твого слова.

Я застав те саме море, ту саму алею здовж берега на узгіррю... ту саму віллю а в ній застав тебе Джіо-Кондо, ту саму незмінену.....

Тільки в твоїх піснях я знайшов ще більше не збагнутої туги в кутках холодних очей — більше глуму, гіркої іронії.

Вітаючись з тобою, я був здивований: звідки нагло взялось в тебе стільки радости із мого повороту з війни?

— Яке щастя, що ви вернули з війни живі, здорові! — Але за хвилину, ти наче опанувала себе, вдягаючи знов на лице холодну, маску, рівнодушности.

Ви жінки — ґеніяльні комедіянти: ви так легко зміняєте ролі, так добре граєте їх, так сміливо брешете мов діти.

Ти почала знов продовжувати давню роль. Але я був надто зломаний на душі й надто нещасний, скалічений війною, щоб не запрагнути бальзаму твоєї любови.

Ти тямиш той вечір?

Ми вертали обидвоє з прогульки стежкою понад море, що зливалося десь далеко з обрієм неба.... як зливалась пісня мого серця з піснею твоєї душі....

Ти тямиш той вечір?

На хвилину з поза хмари виплив місяць, освітив твоє обличчя, я поглянув на тебе і не пізнав тебе: замість холодної, глумливої, гордовитої маски, я побачив на твойому лиці стільки болючої сердечности, ласки, мімозної ніжности, покірної відданости мені, що я очам своїм не вірив. Твої очі наче говорили мені без слова:

— Візьми мене в свої обійми....

Невжеж це та сама Джіо-Конда холодна, злобна, глумлива?

Я мовчав йдучи біля тебе, обнявши твій стан ніжно і несміливо, як обіймає весняний легіт молоду берізку на узліссі. — Я відчував, що в твоїй душі йде боротьба, що щось ламається, паде, розбивається — мов колюмна в зруйнованій святині. Ти мовчки визволилась з моїх обіймів.

Аж в ту хвилину, глянувши на тебе, я зрозумів хто ти, яка в тебе душа: я пізнав, що ти смієшся з усіх траґедій життя, тому, що стоїш над траґізмом і любиш його, смієшся і глузуєш з ніжности і чуття, тому що сама ти ніжна як мімоза і що багато терпіла в житті через ту ніжність, — я відчув, що ти кпиш собі із кохання лиш тому що сама спрагнена любови, і не знаходиш її, що сама вянеш з туги за коханням і шукаєш його.

Я почав надіятись, що твій холод, кпини і глум це тільки шеломи й панцирі якими ти борониш свою янгольску ніжну душу від ударів брутального життя. Я почав вірити, що ти надмірно ніжна і чутка, щоби розкривати

Процес Української Військової Орґанізації.

Пекольні машини на „Східних Торгах“. — 17 Українців перед судом присяглих. — Трибунал. — Оборона. — Акт обвинувачення.

1. Суд.

Трибунал: проводить суддя радн. *Яґодзінські.* Вотанти радн. *Анґельскі* і радн. *Сьлезановські.* Заступник: др. *Петер.*

Обвинувачує: прок. др. *Ліпш.*

Лава присяглих: 1) *Леон Бранд,* ур. банку; 2) *Альфред Хрущевскі,* ур. банку; 3) *Еміль Фукс,* коміс. маґістрату; 4) *Владислав Янковскі,* власник реальности; 5) *Франц Моравілія,* емерт. ґенер.; 6) *Людвік Віммер,* управ. фабрики; 7) *Роман Мазуркевіч,* радн. Тимч. Вид. Самоуряд; 8) *Рудольф Менкіцкі,* кустос музею; 9) *Артур Родзинкевіч,* прив. урядник; 10) *Адольф Роттер,* урядник банку; 11) *Ян Ґлятті,* емер. майор; 12) *Владислав Рубчиньскі,* інжинір. — Заступники: 1) *Ян Піроженьскі,* прокурист банку; 2) *Яків Шубер,* емер. прив. урядник.

Первісно, в склад лави присяжних на цю каденцію мали увійти два Українці, пп. *Теодозій Воєвідка,* уряд. Тимчасового Виділу Самоурядовання і *Ярослав Вінцковський.* Одначе вони доложили всіх старань, щоби не бути суддями на процесі 17-ьох і до лави присяжних не увійшли.

2. Оборона.

Др. *Лев Ганкевич,* др. *Степан Шухевич,* др. *Володимир Старосольський* і др. *Шевчук.* — Пізніще долучується до лави оборонців др. *С. Федак.*

З хвилею проголошення процесу полк. др. *Юзеф Гехт,* зголошує іменем пошкодованої *Марії Штрайт* цивільне поступовання. Марія Штрайт, урядничка „Сх. Торгів“ вістала поранена в павільоні заряду „Сх. Т.“ в часі розриву бомби і заявляє претенсію на 31.700 зол. відшкодовання.

3. Підсудні.

1) *Роман Йосиф Біда,* ур. 28. X. 1905 р. в Яворові, *римо-католик,* прив. урядовець; 2) *Тарас Крушельницький,* ур. 14. III. 1909. в Коломиї, греко-кат., студ. універс.; 3) *Володимир Попадюк,* ур. 7. V. 1901. в Хоросткові греко-кат., студ. унів.; 4) *Михайло Терещук,* ур. 19. X. 1906. у Знесінні, греко-кат. ґімн. абітурієнт; 5) *Іван Вацик,* ур. 28. XII. 1898. у Знесінні, греко-кат., рільник; 6) *Йосиф Наорлевич,* ур. 18. XII. 1907. греко-кат., огородник; 7) *Володимир Махницький,* ур. 6. III. 1902. у Знесінні, греко-кат., машиновий механік; 8) *Йосиф Кирилюк,* ур. 28. I. 1905. у Львові, греко-кат., *жонатий,* лісничий; 9) *Стефанія Шушкевич,* ур. 23. V. 1909. в Яворові, греко-кат., студентка університету; 10) *Роман Качмарський,* ур. 23. V. 1908 у Львові, греко-кат., власник крамниці з взуттям; 11) *Михайло Колодзінський,* ур. 26. VII. 1902. в Поточиськах, пов. Городенка греко-кат., студ. унів.; 12) *Лев Гошовський,* ур. 24. III. 1909 у Львові, греко-кат., інтроліґатор; 13) *Володимир Лемішка,* ур. 26. IX. 1907. у Львові, греко-кат., студ. унів. і прив. урядовець; 14) *Степан Мирослав Огородник,* ур. 10. IX. 1909 у Львові, греко-кат.. студ. Муз. Інституту ім. Лисенка; 15) *Юрій Онишкевич,* ур. 7. III. 1909. в Угнові, греко-кат., абсольвент торговельної школи; 16) *Ярослав Кульчицький,* ур. 5. II. 1906, у Винниках, греко-кат., абсольвент учит. семинарії; 17) *Ярослава Кліш,* ур. 23. I. 1908. у Бонилові (Румунія), греко-кат., прив. урядничка. Остання обвинувачена відповідає з вільної стопи.

4. Обвинувачення.

Відчитування акту обвинувачення, якого скрипт має 80 сторін машинового письма, заняло цілий перший день процесу. Цей скрипт зістав зложений на підставі вислідів слідства, допитів і актів, що творять 7 товстих томів. Підсудні стоять під замітом злочинів предбачених в карних законах, іменно: § 58 ц і 59 б, отже державна зрада, приналежність до тайних революційних орґанізацій, збирання зброї, саботаж і терор; § 4 і 5 з 1885 про вибухові матеріяли, § 9, 166 і 167 ц, принука до підпалу, § 9, 190 і 192, намовлювання до грабунку, § 5, 6, § 7, 166, 167 ц. намаганий підпал.

Як відомо, спочатку вересня мин. року, в часі львівських т. зв. „Таргів Всходніх“, мав у Львові місце цілий ряд вибухів і актів саботажі, що їх з місця приписувано акції Української Військової Орґанізації. Вслід за вибухами пішли у Львові масові арештовання між Українцями, що їх започаткувало дня 7 вересня арештування студ. *Михайла Терещука* на вул. Понятовського. Підчас коли Терещук переходив вулицею, в його руці експльодував несений ним пакет. Його арештовано і підчас допитів на поліції, Терещук визнав, що ніс цей пакет на „Східні Торги“ з доручення УВО. Описав цілий плян замахів і назвав співділаючі особи. Вслід за ним арештовано Романа Біду, під замітом, що він вмістив в павільоні „Східних Торгів“ пекольну машину, якої експльозія зруйнувнла бюрове урядження і поранила урядничку М. Штрайтівну. Одночасно арештовано *І. Вацика* за кинуття бомби в стрійськім парку, *В. Махницького* за переховування зброї, *В. Попадюка,* який мав неначебто бути „провідником заговору“ і всю решту арештованих.

Як один з головних доказів, що замах на „Таргі Всходнє“ був виключним ділом У. В. О., акт обвинувачення наводить одну статтю зі „Сурми“, відомого орґану УВО. Текст цеї статті подаємо в дослівнім перекладі з польської преси:

„Це не перший раз падуть бомби у Львові, нераз вже у вересні потрясали повітрям вибухи і стріли, а відгомін їх розлягався широко по світі, викликаючи радість Українців, скаженину ляхів, подив і увагу чужинців.

Бо ці стріли то протест українського народу перед цілим світом проти брутального поневолення великого европейського народу.

Завзявся лях проклятий! Мало йому того, що розсівся на чужих землях, які його кормлять. Він постановив провокувати, знущатися морально і кпити собі з народу, до якого хати вліз і якого зробив своїм рабом. Він видумав Східні Торги.

Жебрацький народ, що здохби з голоду на своїй пісковій землі, а який живе як галапас на чужій... той народ малпує заможні і самовистарчальні народи, улаштовуючи шопку, яку назвав Східні Торги. Східні Торги улаштовані в столиці західної України, у Львові, мають своїм і чужим показати — польскість Львова — вірність Малопольщі, доказати, що тут польська земля і — польський люд — що панує тут... спокій і порядок.

І саме тому падуть бомби з рук Українців! То голосний протест правдивого власника тої землі!

Одного стрілу, одного вибуху досить, щоби заперечити і польськість Львова і вірність Малопольщі і польський люд і польську землю і достаток і спокій.

Ляцькі президенти приїздили сюди колись, але перестали: — вистрашили їх револьверові кулі і вибухи бомб. Ще приїздять ляцькі міністри і чужинці Але і вони перестануть приїздити. Про те ми подбаємо.

Східні Торги перестануть існувати. Ручимо за те присягою“.

Далі в акті обвинувачення подана довга історія УВО та її революційної діяльности на Західньо-Українських Землях. Замітно: що крім подрібного представлення критичних подій на Східних Торгах, акт обвинувачення присвячує дуже богато місця *обороні поліції перед закидом тяжких побоїв в часі слідства, на що жалувалась більшість підсудних.*

Спеціялізуючи обвинувачення, підсудним 1.) Біді, Крушельницькому, Пападюкові, Терещукові і Качмарському закидується участь в замаху і нападах; 2.) Крушельницькому, Наорлевичу, Кирилюкові, Шушкевичівній і Качмарському закидується приєднування членів УВО, 3.) Крушельницькому, Наорлевичу, Кульчицькому і Качмарському закидується росповсюднювання „Сурми“, 4.) Крушельницькому закидується намову до грабунку і підпалу; 5.) Вацикові закидується намаганий підпал; 6.) Пападюкові, Біді, Терещукові, Вацикові, Наорлевичу, Шушкевичівній, Кирилюкові і Махницькому закидується переступлення тзв. „динамітового закону“ про вибухові матеріяли; 7.) Кирилюкові і Махницькому закидується переховування зброї; 8.) Колодзінському закидується вишколювання членів УВО.

Акт обвинувачення реконструує такий образ подій:

5. „Знесінська ґрупа УВО“.

На Знесінню у Львові мешкали стало: Махницький, Вацик, Терещук, Наорлевич, Гошовський, Кирилюк, Лемішка і Шушкевичівна. Вони неначебто творили льокальну ґрупу УВО. Свого часу, на доручення Шушкевичівної, Кирилюк запросив Наорлевича і Терещука до городової альтани. Туди прибув незабаром Крушельницький — як каже акт обвинувачення — „диригент селянських хорів а властиво аґент УВО“ і відібрав від присутніх орґанізаційну присягу. Ці нові члени УВО мусіли перейти відповідний вишкіл. Цей вишкіл неначебто відбувався на протязі двох місяців, червня і липня 1929 р. на узгірях коло Знесіння. Боєвиків вишколював Колодзінський.

6. „Арсенал на Знесінню“.

Знесінська ґрупа УВО запаслася після пройденого вишколу „арсеналом“. Це сталось — за актом обвинувачення — так:

При кінці червня 1929 р. Шушкевичівна веліла Кирилюкові повідомити Махницького, що у його зявиться на нічліг якийсь гість. Цей гість зявився за кілька днів і представився як Урбанський. В дійсности був це Еміль Сеник, неначебто краєвий командант УВО, незнаний з місця перебування. Цей Урбанський-Сеник скоро зник, але за тиждень зявився у Махницького знова в товаристві панни Кліпивної і віддав Махницькому ріжні пакунки до переховання. Як виявилось згодом, в тих пакунках були бомби, екразит і всяка зброя. Після цього Урбанський зник знова, натомість після деякого часу прийшла Клішівна з Бідою і заявила Махницькому, що Біда є уповноважнений в разі потреби відібрати пакунки. В той спосіб Махницький був маґазинером арсеналу УВО на Знесінню, одначе не знав що переховує. Коли раз Біда витягнув з пуделка „капслю“, Махницький запитав його — що це таке? Біда мав відповісти: це ракета на імянини Пілсудського.

7. „Пляни Знесінської ґрупи“.

Ще перед замахом на Східні Торги УВО неначеб плянувала підпал державних лісів і зелізничих маґазинів у Винниках. Для цього пляну Крушельницький приєднав Степана Цара. Цар спочатку погодився, але потім відмовився. Пізніще, Крушельницький звербував для цьої справи Ярослава Кульчицького, але й Кульчицький відмовився. У вересні 1929 р. Крушельницький намагався намовити Осипа Наорлевича — зі знесінської ґрупи — щоби він напав в товаристві незнаних осіб на віз, що перевозив гроші зі скарбової каси до фабрики у Винниках і ці гроші заграбив. (Таким чином, справа Крушельницького не стоїть на процесі 17-ох в безпосереднім звязку зі замахами на Сх. Торги).

Знесінська ґрупа плянувала замах на поліц. Оґродніка, який арештував Івана Пасіку, під замітом убивства Твердохліба. В звязку з тим пляном в стичність зі знесінською ґрупою увійшов Попадюк, що в ґрупі виступав під псевдонімом „Гуртак“. Замах підготовлено; його мав виконати Біда а помагати Кирилюк, Лемішка і Наорлевич, але з невідомих причин цей плян команда УВО відкликала. Натомість виринув проєкт атентату на комісара Федунішина, звісного з відкриття запалу на почтову філію при вул. Глибокій. Замах на Федунішина мали виконати Біда, Наорлевич, Лемішка Онишкевич і Качмарський. Одначе і цей атентат зістав з невідомих причин відкликаний.

8. Замах на Східні Торги.

Після цього, в „знесінській ґрупі“ зістав випрацюваний і підготований плян замаху на Східні Торги. Краєвий комендант УВО Урбанський-Сеник доручив Попадюкові вистаратись відповідних людей, здібних до переведення замаху. Попадюк зі свого боку передав це доручення Біді і рівночасно велів йому увійти в контакт з „маґазинером арсеналу“ на Знесінню Махницьким. Біда з черги дає це доручення Кирилюкови, а Кирилюк вибірає Терещука і Вацика і зводить обох останніх з Бідою. Круг заговірників зі Знесіння замикається. У Попадюка відбуваються наради і усталюється плян. І так: Терещук і Вацик дістають доручення підкласти пекельні машини в стайнях на „Сх. Торгах“; згодом вони пізнають терен і ці вибрані для атентату великі деревляні будинки. Біда та ще двох незнаних заговірників і Шущкевичівна дістають чергові обєкти, між іншими павільон монопольовий, де у великій скількости находився спірт і тютюн і також показова вертнича копальня нафти. В дальшім тягу нарад повстає плян висадити при помочі пекельної машини павільон заряду Східних Торгів, щоби в той спосіб знищити торговельні папери закордонних виставців і викликати відповідний резонанс за кордоном. Виконанне цего завдання доручено Біді.

9. Роздача бомб. Атентати.

Дня 7. вересня 1929 р. відбулося відкриття Східних Торгів і цього-ж дня, заговірникам роздано бомби. Біда доручив Терещукові і Вацикові бути на означену пору коло цегольні при ул. Пелчинській, де їм мав якийсь незнайомий заговірник вручити бомби. Але цей незнайомий не прийшов. Повідомлений про це Біда, пішов його шукати і стрінув на вул. Зибликевича. Незнайомий дав Біді 10 золотих і післав купити малу валізку. Після цього стрінули Терещука і Вацика; Біда пішов за валізкою а незнайомий, Вацик і Терещук чекали на нього в шинку Лемпля при вул. Кохановського. За деякий час зявився Біда з валізкою, яку купив в ґмаху Скарбка. Незнайомий взяв цю валізку, вийшов і за деякий час повернув, але валізка була вже важча. Незнайомий заявив Біді, що в валізці є пекольна машина, яка має вибухнути о год. 9 вечір. Біда взяв валізку і вийшов. Тоді незнайомий повів Терещука і Вацика на вул. Замойського, казав їм заждати в брамі ч. 6 а сам віддалився. За хвилину вернув з другим незнайомим і вручив Терещукові і Вацикові по пакункови. З тими пакетами Терещук і Вацик пішли на Сх. Торги.

В міжчасі, Біда з явився з павільоні Заряду Сх. Торгів, представився урядничці Ротівній як Редер, запитав про знижкові білети для шкільних прогульок і попросив її чи вона не захотілаб заховати йому на деякий час валізку, бо має ще ріжні справи до полагодження. Урядничка погодилась. О год. 9 вечера, пекольна машина захована у валізці вибухла, поранила присутну урядничку Штрайтівну і знищила павільон.

В той час, коли Біда віддав валізку в павільоні Заряду „С. Т.“ Терещук і Вацик прямували на місце призначення. На вул. Пілсудського Терещук всів до трамваю, а Вацик йшов далі пішки. При вулиці Понятовського Терещук висів з трамваю, одначе коли дійшов до рога вулиці, бомба яку він ніс в руках почала шипіти. Переляканий Терещук кинув її на землю; наступив вибух, Терещука поранило, збіглась товпа людий і тут його арештував постерунковий Фльорек.

Тимчасом надійшов Вацик. Коли в товпі довідався, що сталось, пішов до парку Кілінського і залишив свою бомбу в корчах. Вона вибухла о 5 год. не вчинивши ніякої шкоди. Свідком арештування Терещука був також Біда, який тимчасом вернув з павільону заряд. „С. Т.“ Як вже було сказано, повище, в дальшім тягу справи арештований Терещук признався. Описав докладно приготування до замаху і назвав співділаючі особи.

Так представляє суть справи акт обвинувачення.

10. Допити підсудних.

Перший тиждень процесу виповнили (від 27. V. до 31. V. включно) допити підсудних. Зміст допитів і дальший перебіг процесу подамо обширно в слідуючім числі.

Ратай.

серце своє і кидати його до ніг. Бо життя навчило мене вже, що щирими отвертими нагими душами бувають лиш душі низькі, приземні, грубі і що все, що шляхотне — замкнене, скрите.

І я запрагнув найти, здобути душу твою. Але ти відійшла від мене:

Лишіть мене... я хочу бути сама.... на самоті, чуєте. В твоїх словах тремтів біль і трівога... ти боролась.

Я лишив тебе над морем, а вслід за мною полинула твоя пісня: Ви не знаєте, що то я думаю....

А море грало як велитенська гарфа.

Тямиш той вечір, Джіо-Кондо?

— — — — — — — — —

В ранці ти копала в городі грядку. Від моря долітав тихий вітер, грався з твоїми косами. — Сонце палило вогнем, твоє лице паленіло від спеки. Ти все була трошки лінива, тому робота йшла тобі пиняво, важко.

— Ви копаєте грядку? — спитав я вітаючись.

— Ні, я граю на фортепяні! — відповіла ти сміючись.

— Ха, ха! Як можна так банально починати розмову? Так, я граю на фортепяні! Беріть до рук лопату і заграйте і ви трошки.

Я взяв лопату й почав копати.

— Море сьогодні таке чудове!

— Що? Море сьогодні погане, сіре, захмарене, я взагалі не люблю моря.

Я знав що це неправда, але тебе опанувала нова жадоба говорити як раз не те, що думаєш, відчуваєш.

— Ви сьогодні знов недобрі для мене... Вчера ви були такі ніжні, сердечні, повні мелянхолії...

— Я? Ні! Це я тому вчера була така, що мене тиснув черевик... так... так... як мене тисне черевик, я стаю дуже сентиментальною.

Я мовчав, не знаючи, чи вірити їй: Може й справді, панни бувають сентиментальні тоді, як їх тиснуть черевики. Дивні сотворіння ті дівчата.

Нагло ти піднесла грудочку землі, кинула мені на голову. Я почув сильний біль, але я почув роскіш, що це ти кинула мені грудку...

Я підіймаю також грудочку... ти закриваєш лице рукою, щоб моя грудочка не впала тобі в око... ти відхиляєшся назад... і моя грудочка попадає тобі на груди... спадає за декольте...

— Ах, ви! Як же я тепер витягну грудочку? Вона впала аж...

— Позвольте, я її витягну звідтам. Я дуже зручний. І в мене велика ерудиція в таких справах.

— Ви є ослик!

— Ви мене ображаєте!

Відходжу загніваний, наче обурений, але на дні душі я дуже щасливий, що вона мене назвала осликом...

Коли вона мене називає осликом, то це значить, що вона мене любить.

— Ха, ха! Вернися ослику! Кликала ти в слід за мною, а в твоїм сміху злилась безжурна радість і добродушний глум, так як мішає пяниця два найкращі роди вина, солодкого і винного — у одній чаші...

Два дні я гнівався на тебе, оминав тебе, здалека чекаючи, що ти перепросиш мене. Але ти бачила мене часто самого над морем, та підійти перепроситись і не думала.

— Ну, не хоче прийти гора до Магомета, то Магомет прийде до гори! сказав я собі йдучи до тебе до дому.

Я перепросив тебе за те, що ти назвала мене осликом, ти заспівала мені на злість пісню:

„Прости мені моя мила,
Що ти мене била“...

і за хвилину ми йшли над море, де ждав на нас наш щоденний друг — човен...

Ти веслувала, як правдивий мореплавець, у скорім помаху весла було щось трівожне, неспокійне... ти була задумана... мовчазна, навіть наче не запримічала тої краси, що була розлита навкруги, не запримічала збиточниць хвиль, що обкидали сріблистою піною ніжні твої руки...

Ми опинились на морі, наше око ледви могло заглянути береги, а на них твою віллю, на узгіррю серед алей і садів.

Ми мовчали. Ні, ми говорили мовчки... Мовчанка найсвятіща мова, найчистіща... найглибша... найправдивіша...

Ми опустили весла і віддали човен на ласку хвиль і вітру, а наші серця на ласку любови і пристрасти...

Твоя дрібна, ласкава рука, скроплена перлами, перлинами води опинилась в моїй руці... і мені здавалось, що найбільше щастя в світі — відчути раз, що ця твоя рука з довгими, ласкавими пальцями гладить моє втомлене чоло; я глянув на твоє лице і воно знов було таке янгольське добре, щире, зворушене, опромінене траґічною тугою за незнаним, небуденним... так, як тоді, вечером... Я не знаю, як і коли, я схилив голову на твої груди, і я почув, почув як бється твоє серце сильно, трівожно, як птиця в клітці бється, бо прагне волі, любови....

Я відчув цілою душею, я повірив, я знав, що так бється лише серце кохаюче, схвильоване любовю, як море гураґаном.

— Джіо-Кондо! Що буде як я покохаю тебе? — питав я мов у сні, хоч ти знала давно, що я тебе люблю.

Моє серце було повне любови, як повне виноградне грозно солодким соком у літню пору. Я обняв тебе пристрасно, дико, жагуче, так, як обіймає полумя ніжну конвалію підчас пожежі лісів. І наші душі і наші уста злились в палкім, першім поцілунку.

Нас пробудила зі спянілого сну загнівана морська хвиля, що вдарила об човен із великою силою і обризкала нас холодною, перлистою піною....

На заході хмарилось, підіймались зі сну вітри...

— — — — — — — — —

Ти встала....

І я ніколи в житті не бачив істоти більше достойної любови, як ти в тій хвилині.... я ніколи не бачив жінки більше гідної пісні поета, як ти в ту мить, ані лиця достойніщого кисті ґенія, як твоє лице, опромінене світлом любови, радости, роскоші. І ніколи не забуду усміху, в тій хвилі, коли я перший раз в житті відчув, що любов є Свята і Велика.

— Джіо-Кондо! Ти мусиш кохати мене...

— Я люблю тебе... люблю тебе давно... завше... від тоді, як знаю тебе....

Ти була в моїх обіймах... ти дала мені хвилину, якої не забуває сивий волос старця.....

(Дальше буде).

Що чувати в світі?

Анґлія. В останніх часах говориться богато про неминучий упадок робітничого уряду Мекдональда. І справді може дивним видаватись як може Мекдональд удержуватись при владі, коли він має проти себе постійну опозицію консерватистів а в останних час ліберали заповіли, що теж перейдуть при найблищій нагоді до опозиції, коли уряд не прийме видвиганого ними проєкту зміни виборчої ординації. Опріч цього в лоні самої робітничої партії повстав розкол, а в наслідок того 30 послів лівого крила робітничої партії опинилося в таборі противників уряду. Та мимо всего, недавно відбуте голосування над внесенням заяви недовіря для уряду дало урядови більшість сімдесять голосів. Уряд Мекдональда лишився при владі. Сталося так передовсім тому, що державний розум теперішних ворогів уряду не дозволяв їм валити його в таку пору, коли Анґлія має до полагодження такі важні справи як індуське повстання, єгипетські домагання то що. В другу чергу тому, що ані консерватисти ані ліберали, з огляду на згадані труднощі, не хотілиби перебирати тяжкої спадщини по уряді Мекдональда.

Індії. В Індіях горить. Тут і там знімається полумя; індуська революція починає розвиватись по законам всякої революції і входить в той період, що починає бути стихійною подією, над якою провідники втратили владу. В дальшім розвитку протианґлійської визвольної боротьби, Індуси вживають часами доволі дивних і в Европі незовсім зрозумілих засобів. Минулого тижня, 200.000 Індусів оформило в Бомбаю масовий протестаційний похід, який вирушив в сторону дільниці, заселеної Анґлійцями. Поліція заступила демонстрантам дорогу. Але демонстранти, ані не роспочали боротьби з поліцією, ані теж не розбіглись, але... полягали на вулицях і почали вичікувати. Лежали так 5 годин, аж доки поліція не уступилась, тоді Індуси в спокою закінчили демонстрацію. Бомбайський кореспондент „Дейлі Телеґрафу" доносить, що майже не має дня, щоби скрізь не відбувались того рода походи і демонстрації. — Уся енерґія індуських революціонерів звертається покищо проти державних маґазинів і фабрик соли і в тому напрямку розвиваються більш чи менш плянові і сконцентровані індуські атаки. Після подій коло маґазинів соли в Дхаразана, в місті Хараґхода розвинулись коло маґазину соли бої поміж поліцією і приклонниками Ґанді при чому 100 осіб тяжко ранено. При зударі в місцевости Ґушеґардхі убито одного анґлійського поліційного офіцера. В пристані Ранґун завязалась крівава росправа поміж штрайкуючими індуськими робітниками і анґлійськими штрайколомами. Бій тревав кілька годин при чому 13 осіб убито, а 52 тяжко ранено. Склепи позамикані і припинена комунікація; в місті проголошено загострений стан облоги. Революціонери посилюють з натугою атаки на державні солянки, з огляду на те, що підходить пора затяжних індуських дощів, що унеможливить дальші масові демонстрації і масові атаки на саліни. В звязку з тим, на днях заатаковано саліни в Валядав, коло Бомбаю, при чому убито 5 поліцаїв і 26 Індусів; 35 чоловік тяжко поранено, 115 арештовано. З другого боку ширяться вперті відомости про загораючіся релігійні бої поміж самими Індусами, поміж гінду і магомеданами. В місцевости Дакка найдено одного вбитого магомеданина; у відплату за це магомедане спалили одну гіндуську святиню і богато склепів. Помітно зростає участь індуських жінок у революційно-визвольнім руху; 500 Індусам вдалось в Калькуті тричі ударемнити футбалевий меч який мав бути розіграний поміж одною анґлійською та індуською дружиною. Жінки затарасували муром з живих тіл вхід до передівальні і не впустили туди змагунів; гру мусіли відкликати. Протианґлійський, нетільки політичний але й товариський бойкот починає прибрати щораз гостріщі форми.

Австрія. Після значних успіхів у внутрішній, а передовсім в зовнішній політиці — взявся австрийський канцлер Шобер до виконання одного з найтящих внутрішно-політичних завдань Австрії, а саме до розброєння військової орґанізації Гаймвери. Розброєння всіх існуючих в Австрії боївок, а в тому числі й Гаймвери, було одною з неофіційних передумов, що їх поставили канцлерови Шоберови французькі та анґлійські фінансові круги для уділення ними позички для Австрії. Канцлер Шобер, повернувши до краю з таким зобовязанням та руководячись ще цілим рядом своїх особистих міркувань про доцільність обеззброєння згаданих боївок, предложив державній Раді на затвердження проєкт закона про обмеження права ношення та користування зброєю. Переведення цього закону в життя означалоби повне розброєння боївок. Очевична річ, що розброєння не означалоби ще ліквідації таких орґанізацій як Гаймвера, але ця орґанізація втратилаб свій дотеперішний військово-боївковий характер. Внесений проєкт закона, сильно схвилював усіх членів Гаймвери та її провід, а для цього щоб дати відсіч та запротестувати проти проєкту розброєння, уладила Гаймвера минулої неділі величезний здвиг гаймверівських орґанізацій в Корнайбурґу. На цьому здвизі винесено між іншими резолюцію, що Гаймвера так довго терпітиме партії в Австрії, доки ці партії йтимуть на руку Гаймвері. В противному випадку Гаймвера зверне всю свою силу проти партій і приступить до переорґанізації держави на засадах станово професіональних. Коли згадана резолюція дійшла до відома партій, то навіть ті окремі партійці та цілі партії, що досі піддержували Гаймверу перехилились на бік канцлера Шобера, добачуючись в згаданій резолюції загрозу з боку Гаймвери для самого існування партій взагалі. Деякі з поміж партійців зголосили навіть своє виступлення з рядів Гаймвери. Виступ партійців з Гаймвери не означає одначе ослаблення впливів Гаймвери у внутрішній політиці Австрії, а може навпаки доведе до більшого внутрішного сціплення та спайки гаймверівської орґанізації. І хоча проєкт закона про розброєння, в даних умовах, пройде мабуть на Державній Раді, то це теж не означає закінчення боротьби поміж Шобером та Гаймверою. Радше навпаки.

Мадярщина. В останних двох тижнях стала голосною в Европі справа проєктованого коронування Оттона Габсбурського (сина останнього австрійського цісаря Карла) на короля Мадярщини. В тій справі пущено в обіг европейською, а з окрема чеською та сербською пресою, цілу низку сплетень відносно речинця коронації, замірів нового короля та тих посторонних чинників, що довели до такої зміни на Мадярщині. Дійсний стан річи на Мадярщині є той, що Мадярщина не перестала бути королівством і лише тимчасово, за відсутністю короля, його функції сповняв від 1918 р. і далі сповняє реґент (Горті). Весь отой час від 1918 р. до недавна велися на Мадярщині спори за особу короля поміж двома монархістичними групами. Одна з них висувала Оттона (сина Карла) друга Альбрехта (сина архикнязя Фридерика, начального вожда австрійської армії). Ці дві групи недавно погодилися, в наслідок чого Альбрехт зрікся мадярського престола на користь Оттона. Міжнародне значіння цього факту полягає на тому, що воно є черговим доказом упадку французьких впливів серед наддунайських держав, з окрема на Мадярщині, а натомість зросту тамже впливів Італії. Був кілька років тому час, що приклонники Оттона на Мадярщині, намагалися навязати дружні звязки з Францією, а сторонники Альбрехта звертали свої симпатії в бік Італії. Франція не використала цеї обставини, а поставила ставку, за порадою своїх чеських та сербських союзників, на побіду на Мадярщині соціялістично-радикальних і демократичних груп. Тимчасом розрахунки ті були цілковито фалшиві. Обидві, ворогуючі до недавна монархістичні групи погодилися, звертаючись лицем до Італії, а відвертаючись цілковито від Франції.

МІЖНАРОДНІ ПОЛІТИЧНІ ПОДІЇ.

Вістки ширені з французьких джерел про окупацію Альбанії Італійцями, виявились неправдиві. Французьке міністерство закорд. справ опублікувано відповідне дементі. Ці поголоски були у всякому разі знаменні, в звязку з постійним заогнюванням французько-італійського конфлікту.

* * *

В першій половині травня було в Німеччині кругло 3 міліони безробітних.

* * *

Невияснена справа Кутепова родить щораз нові припущення і сплетні. Париська ґазета Soir принесла сензаційні ревеляції того змісту, що Кутепова пірвали не большевики, але анґлійський нафтовий маґнат Детердінґ. Детердінґ, який є одним із фанатичних прихильників протибольшевицької інтервенції, мав усунути Кутепова наслідком цілого ряду його політичних і грошевих компромітацій. Ціла ота вістка дуже пахне большевицькою провокацією.

* * *

В Ковні, столиці Литви, відбувся цілий ряд гострих протипольських демонстрацій. Вони зістали спричинені нападом польських вояків на литовських горожан, в литовськім містечку Дмитранка, на демаркаційній лінії. При тім нападі вбито кількох Литовців. У відповідь, тисячна литовська товпа почала демолювати в Ковні ріжні польські установи і приватні будинки. Поліція ледви втихомирила схвильовану товпу.

* * *

На президента міністрів Мальти (анґлійський остров на Середземнім Морі) льорда Стрікленда виконано невдатний револьверовий атентат.

* * *

Литовські клерикальні круги поширюють сензаційну вістку що б. премієр Вольдемарас має бути поставлений під суд під закидом державної зради.

* * *

На польсько-німецькій границі зайшов коло містечка Мінстервальде поважний інцідент, який спричинив польську дипльоматичну інтервенцію в Берліні. З невияснених досі причин між німецькою і польською граничною сторожею вивязалась перестрілка, наслідком якої згинув оден польський комісар, а оден німецький зістав поранений. Одна сторона закидає другій нелеґальне переступлення границі.

* * *

Мусоліні виголосив в Міляно трету з черги велику політичну огненну промову, яка є до певної міри завершенням його попередніх промов у Фльоренції і Ліворно. Мусоліні заявив, що Версайський мир не приніс Італії належної політичної сатисфакції і побіди і що ту побіду фашизм собі в дальшому виборесам. Ця гостра промова, звернута виразно проти Франції, викликала в Парижі констернацію.

* * *

В Курдистані (в Туреччині) викрито сепаратистичний курдійський протитурецький заговір. „Визвольна Курдійська Ліґа" стояла в тіснім звязку з визвольницькими сирійськими орґанізаціями. Заговірників відтранспортовано до Анґори.

* * *

На підставі вісток з Білгороду, в останніх часах заповідано можливість зміни режіму, іменно, що югословянська диктатура малаб увійти в переходову стадію, в напрямку повного відновлення демократичного устрою. Хорватам запевнено відповідну співпрацю у внутрішній і зовнішній політиці. Проєкт зміни режіму розбився одначе на спротиві Хорватів. Провідник Хорватів др. Мачек, якого процес за державну зраду саме відбувається, заявив, що передумовою дальшої позитивної співпраці Хорватів в югословянській державі є її переформовання на федеративну державу в якої склад входилаб Сербія, Хорватія, і Словенія на самостійних, вповні суверенних державних правах. В тих умовах югословянська диктатура потріває ще довгий час.

* * *

В звязку з приїздом італійського міністра закордонних справ Ґранді до Варшави, французький уряд мав звернутися до польського міністра закордонних справ Залєского, щоби він намагався переконати Ґрандійого в доцільности задержання добросусідських відносин поміж Францією та Італією.

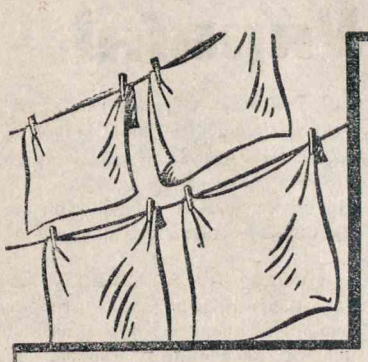

Марися і Франя розпочинають тепер веселу розмову.

о чім?

Зверніть увагу на слідуюче оголошення?

МИЛО ОЛЕНЬ SCHICHT

Перед упадком Сталіна.

Стоїмо на передодні XVI конґресу комуністичної партії, який відбудеться дня 15. червня ц. р. в Москві. *Формальним* носієм влади в С. Р. С. Р. є Всесоюзний Конґрес Рад. Цей Конґрес Рад, що збірається один раз на рік, є чимсь в роді большевицького парляменту. Він вибірає з поміж себе Центральний Виконавчий Комітет, (Ц.В.К.) а також виелєміновує т. зв. Совнарком, отже Раду Народніх Комісарів, тобто, виконуючий владу большевицький уряд. Одначе в практиці всі пости і відповідальні місця в Конґресі Рад, в Ц. В. К. і в Совнаркомі, як теж в цілім всесоюзнім урядовім апараті є обсаджені виключно комуністами. Таким чином, Конґрес Компартії є фактично найвищою установою, яка править суверенно і неподільно в Радянськім Союзі. Від часу до часу відбуваються ріжні районові, провінціональні і др. конференції компартії, одначе рішаючі постанови щодо програми і тактики большевицької політики виносить лише партійний Конґрес. Тотеж, вся політична увага С. Р. С. Р. і в значній мірі також закордону, зосереджується у відступах по кілька років на Конґресах компартії. Ту западають фактичні рішення, змагаються за побіду ріжні ухили, концепції і інтерпретації партійної доґми; крім цього, на конґресах відбуваються поміж вожаками большевизму смертельні змагання за посідання влади. Осередною точкою компартії, згл. екзекутиви компартії є пост партійного секретара Через відповідну орґанізаційну структуру партії, секретар панує неподільно над партією, а через неї, виконує диктаторську владу над цілою країною. Як відомо, теперішнім секретарем компартії є Йосиф Джуґашвілі-*Сталін*. Центральним питанням, що його має вирішити близький XVI партійний конґрес, є: чи втримає Сталін пост секретаря партії, отже чи затримає в руках владу, чи буде повалений? Це питання заогнює всі комуністичні уми, не тільки в СРСР, але й комуністичні уми в цілім світі.

Це питання виринуло в звязку зі заломанням сталінівської лінії насильної селянської колєктивізації. Починаючи від XV. Конґр. Компартії, Сталін провадив безоглядний курс соціялізації села і заводив комунізм в сільськім господарстві. Розгнуздав лупійський, грабіжницький похід проти „кулаків". Одначе наслідком такої політики, сільськогосподарська продукція жахливо підупала, край станув перед маревом голоду і внутрішніх революційних розрухів. В останній хвилині, Сталін затрубів до відвороту і скасував всі відносні радикальні роспорядження і укази. Значить, признав фактичну рацію, правому ухилови, т. зв. „опортуністам", які Сталіна перестерігали і дораджували, шукати не війни, але порозуміння з продукуючими селянськими елементами. Опозиція мала рацію! Наслідком цього, довіря до Сталіна зникло, а також віра в його здібність і сили. І на цім неуспіху, Сталін мабуть заломиться остаточно. Що буде потім, трудно передбачити. СРСР віддалюється щораз швидше від політичної диктатури пролетаріяту і наближується до диктатури чисто мілітарного типу.

ВЕСНУШКИ, ЛИШАЇ, ШКІРНІ ВИПРИСКИ, ПРИЩІ, ЧЕРВОНІСТЬ ШКІРИ І ЖОВТІ ПЕЧІНКОВІ ПЛЯМИ — усувають вироблювані від ряду літ, зівсім нешкідливі, КРЕМИ, МИЛА І ПУДРИ ДО ЛИЦЯ. Головний склад: **АПТИКА під „ЗВІЗДОЮ"** в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24, **біля міської вежі.**

При аптиці **ДРОҐЕРІЯ.**

По всій Україні.

Північно-Західні Землі.

Хрестна дорога наших освітних місіонарів. — Кружок „Рідної Школи“ в Тернополі призначив для села Драганівки, учительку, яка мала там зорґанізувати „Дїточий садок“. Коли учителька приступила до виконування свойого завдання, почалася нагінка. Управитель школи Зазуля став страшити дітей, що коли вони будуть ходити до „Садка“ то всі вони разом з учителькою підуть до криміналу. 23. травня ц. р. розохочені виступами Заремби, напало вечером кількох осібняків на повертаючу домів учительку і в бандитський спосіб її побили. При тій нагоді побили теж дяка Якова Боруха та його вихованицю, що йшли разом з учителькою. Одного з напасників удалося побитим розпізнати, а був це Ян Хромік. Цікаво чи „спренжиста“ поліція відшукає дальших бандитів і чи потягне Хроміка до відповідальности?

Молодь здобуває собі позиції на селі. — Сільська молодь села Солонська, дрогобицького повіту може послужити прикладом для богатьох наших сіл своєю працею на усіх ділянках громадського життя. Замість пустих парубоцьких бешкетів та нічних пiятик взялися молоді Солончане до самоосвітної та орґанізаційної праці. Завдяки ініціятиві та праці кількох свідомих одиниць, як В. Пилат, Ю. Білик, Г. Болонний, В. Білик, М. Іванишин, Ф. Андрійовський, Г. Маланяк, П. Кішко, В. Маршалок, Г. Бойко, М. Маршалок та інших, створено таку сильну позицію в Солонську, що всі наступи на неї з боку всіх наших ворогів від сельробів до хлібоїдів розібються о неї.

Труси та арешти по наших селах. — В Брідщині та Залочівщині перевела брідська поліція цілий ряд трусів та арештів серед населення тамошних сіл. Люде кажуть, що „шукали Сурми з УВО“. — 18. травня переведено труси в Раві Руській. Туди мав привозити шофер Ґрамский „Сурми“ зі Львова.

Вибори до сойму і сенату на Волині. — „Русская Волинь“ підчас виборів до сойму і сенату не перевела ні одного Москаля ані Поляка, а натомість провела при соймових виборах пятьох Українців: Л. Серветника і О. Дроздовського (Ундо), І. Власовського і А. Нивинського (Радикали), та Дурделло (Сельроб-Єдність). а при сенатських виборах чотирох Українців: Левчанівський (УНДО) Петриківський (Радикал), Бондарук (Радикал), Химчин (Сельроб-єдність) Москалі дістали при соймових виборах 947 голосів, а при сенатських 342.

Економічно статистичне бюро. — Робляться аґітаційні заходи в справі заснування на півн. західних землях економічно-статистичного бюра, якого завданням булоб статистично опанувати наш дійсний стан у всіх ділянках. Ця справа, поза межі дискусії ще не вийшла, але є надія, що ми тим разом не будемо чекати на Німців, поки вони нам зладять всякі статистики.

З діяльности „Українбанку“ в Берестю. — Усе кооперативне життя та діяльність на Полісю зосереджується біля Українського Кооперативного Банку в Берестю, що його засновано в 1925 році. Розбудову цеї установи унаглядняють такі числа. В першому році було членів 33., а тепер є їх 1.300, з чого 90 відсотків селян. Діяльність банку опирається на власних капіталах, котрі тепер виносять 70.000 золотих, а дрібні ощадности доходять пересічно до 80.000 золотих.

З орґанізаційного фронту. — Загальні Збори Карпатського Лещетарського Клюбу відбулися в дні 9 м. м. — В четвер дня 29 м. м. відбулися річні Загальні Збори Міщанського Брацтва у Львові. Збори, відбулися у власному льокалі Товариства. — Цього самого дня в год. 18 мали своє місце в салі львівської „Бесіди“ Загальні Збори Кооперативи „Український Театр“.

Спортова готовість в українському Пласті. В дні 29 м. м відбувся у Львові дружиновий марш пластових частин львівського коша. Схема маршів була слідуюча: старші пластуни — траса 25 кільометрів і 10 кґ. вантажу, середньо-шкільні мужеські частини та старші пластунки — траса 15 кільометрів і 6 кґ. вантажу, пластунки середньошкільнички (юначки): траса — 10 кільом. і 4 кґ. вантажу. Нагороди жертвовані Командою У. У. С. П-ів і Командою 10. округа (місто Львів) добули дружини Чорноморців (марш старших пластунів), „Ті, що греблі рвуть“ (марш старших пластунок), 7-ий пласт. курінь (марш юнаків) і 33-ий курінь пластунок (марш юначок). Марш відбувся на стрийському гостинці (старт і мета на площі Сокола Батька). Добрий час дружин свідчив про спортове вироблення пластового брацтва.

Нова міська рада у Львові. Національний склад ново створеної міської ради являється кпинами над українським населенням Львова. На 130 членів ради є лише 8. Українців (В. Децикевич, Й. Фольмес, А. Говикович, А. Кусик, о. Д. Лопатинський, О. Стефанович, А. Темницький, М. Заячківський.)

Зміна статута „Рідної Школи. — З цею метою відбувся надзвичайний зїзд „Рідної Школи“ дня 22. травня при участи 110 делеґатів від кружків та богатьох гостей. Зїзд не хотів вирішувати остаточно справи зміни статута, а затримав характер анкети, яка шляхом дискусії розважила деякі пункти зміни статута. Узнано за доцільне залишити на далі існування повітових осередків як повітових кружків, зменшити число учасників Загальних Зборів Т-ва, та випрацювати праґматику для учительства Шкіл „Рідна Школа“.

Щоби досвід не пропав. В суботу дня 7. червня ц. в. відбудеться в салях Укр. Бесіди у Львові зїзд тих, що з „ласки“ наших сусідів були підчас війни інтерновані в Ґмінді і там переживали увесь кошмар тюремного-лягерного животіння.

Відгомин кинення бомби. — У відповідь на кинену бомбу до салі польського „Сокола“ в Бориславі підчас свят. академії „Звйонзку оброньцуф Подкарпаця“ польська поліція перевала теж в звязку з тим низку трусів і арештувань в Тустановичах. Ревізії переведено у д-ра Миколи Терлецького, Павла Байрака, Петра Веприка, Івана Гаврилова, Михайла Гнатова, Миколи Добрянського, Петра Драґана, Івана Зарицького, Василя Маціва, Гриця Муйли, Миколи Сеніва, Хархана та в таких установах як: „Просвіта“, кооп. „Злука“, „Сокіл“ і ін. Арештували слідуючих молодих Українців: Михайла Гнатова, Миколу Сеніва, Петра Драґана, Гриця Муйлу, Василя Маціва, Ярослава Волошина, Ярослава Ількова та Степана Бабяка. Із них усіх задержано в поліційних арештах у Бориславі 20-літн. ґімн. учня Сеніва та 25-літн. Гнатова. Польська преса пише, що при згаданих арештуваних найдено багато „компромітуючого“ матеріялу. Згад. арештуваних відставлено через Дрогобич у вязницю в Самборі. На тлі тих арештувань поліція в Бориславі та Тустановичах видала розпорядження до українських установ і товариств, у яких *заборонює співати український національний гимн, велить повідомляти себе про кожночасні сходини Виділів і членів та грозить, що буде потягати до відповідальности за друкування афішів у виключно українській мові. Крім цього поліція звеліла замазати тризуб на будинку „Просвіти“ в Бориславі.*

Арештування у Львові. — В суботу, дня 24 м. м. над ранком перевела львівська поліція трус у хаті письменника Федора Дудка, при вул. Пісковій. Перевівши трус поліція забрала березневий зшиток „Розбудови Нації“ (один примірник) та арештувала сина письменника Юрія, урядовця „Просвіти“ у Львові. Причина арештування невідома. Арештований пробуває до тепер у поліційній вязниці.

Радянська Україна.

„Політична“ карієра Скрипника. — На комісаріяті освіти в Харкові обговорювалася недавно справа виховання дітей в комуністичному дусі. Стверджено там, що забавки для дітей, що їх виробляють фабрики, навчають дітей дивитись буржуазними очима на світ, а це є недопустиме у вихованню дітей. Тому ухвалено утворити окрему комісію під управою комісаря освіти Скрипника, і він мавби занятися зладженням проєктів таких забавок, які навчалиб дітей дивитись по комуністичному на світ.

Із діяльности Ґ. П. У. — У Миколаєві арештували большевики 12 вищих урядовців, які орґанізували господарчий саботаж рад. уряду. Між арештованими є кількох аґрономів які мали намавляти селян до зменшування засівного терену, щоби тим робам висловити свій протест проти дикої земельної політики на радянській Україні. („Комуніст“).

Протибольшевицький терор. — В селі Зубовщина біля Шепетівки селяне вбили комуніста Савчука. („Комуніст“).

З комуністичної господарки. — На цілій радянській Україні не можна не можна купити такого продукту першої потреби, як мило. Характеристичний вияв більшевицької господарки. („Комуніст“).

На Закарпаттю.

Ювілей „Просвіти“. — В цьому році обходитиме Закарпаття свій десятилітний ювілей. В звязку з тим відбудуться дня 29 червня ювілейні Загальні Збори в Ужгороді, які заповідаються на велику святочну всенародню маніфестацію сили українського Закарпаття.

Буковина.

Повінь, що шаліла на Буковині, понищила передовсім ті села, що мають те щастя і нещастя лежати над ріками та потоками. Біля 100 родин опинилося без майна, без землі і без даху над головою. Найбільше потерпіли села: Ленківці Горішні і Долішні, Легучени—Тевтул, Ґоґолина і Новоселиця. Село Ґоґолину майже на половину злизала вода.

Циганські рекорди. — Букарештенські ґазети повідомляють, що в парляменті потвердили вже всіх послів, а лише одного Др. Дутчака, недавно вибраного українського посла з Буковини не потвердили, бо його „виборчі акти десь пропали“. Прийде час, що „десь пропаде“ Румунам Буковина і Бесарабія.

Кінотеатр „Редута“ в Народ. Домі ул. Костюшка 3 від 4|VI: *СМОТРИК.*

Надіслане.

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ НЕДУГ ЖІНОЧИХ ТА АКУШЕР
б. лікар клініки в Берліні та Дрезні
Др. А. РАЙФ
Перемишль, Водна 2.
(ріг Ринку) Телеф. 450 (394)

TH. SCHOTT
СП. З ОГРАН. ВІДПОВІДАЛЬН.
WARSZAWA — ul. Św.-Krzyska 18.
Тел. 325-81. — Адрес телеґр.: TESO, Warszawa.
ПОРУЧАЄ:
МОТОРКИ нафтово-бензинові Sendling від 2—10 КМ.
МОЛОТІЛКИ моторові з повним чищенням і сортованням зерна.
ШРОТІВНИКИ комбіновані з ТИСКАЧАМИ „SAXONIA“.
КРУЖЛІВКИ до молока DROTT, SVEA, SUPREMA, FLOTT.
МАСНИЧКИ дубові.
Проспекти, цінники і всякі вияснення на жадання.

НА ЗЕЛЕНІ СВЯТА! ПАРОВИЙ НА ЗЕЛЕНІ СВЯТА!
Бровар „Вікторія“
Спілка акційна ПЕРЕМИШЛЬ.
ТЕЛЕФОН 57. Конто чек. П. К. О. Нр. 407.495. ТЕЛЕФОН 57.
ПИВО МАРТОВЕ, експортове і ЧОРНЕ „БОК“.
ПИВО знане зі своєї якости дорівнює під кождим зглядом виробам інших великих броварів. — ПИВО фляшкове при замовленню 10 фляшок з доставою до дому. — Замовлення приймає „Розливня“ при ул. Словацького ч. 10. — Телефон Нр. 499.
Поручає пива всякого рода! Поручає пива всякого рода!

Др. РОМАН НЕСТОРОВИЧ
ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі).
КВАРЦЕВА ЛЯМПА. ХЕМІЧНІ АНАЛІЗИ.
Просвітлювання Рентґеном.

ЖАДАЙТЕ у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

ПІТ І НЕМИЛИЙ ЗАПАХ з РУК, НІГ і ПАХ
усуває знаний, незаступимий від пів віку
також хорошить перед відпріванням
SUDORYN
w PUDEŁKU z SITKIEM.
FABRYKA CHEM.-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI“ WARSZAWA
Вистерігатись наслідувань подібних назв.

Купуючи паперці до курення
„КАЛИНА“
з одинокої української кооперативної фабрики
„Будучність“ в Тернополі.
Причиняєтеся до розросту рідного промислу і даєте заробіток українському робітництву

Коли хочеш набути порошку від болю голови з „когутиком“ „Migreno-Nervosin“, треба жадати їх в оригінальних опакованнях Ґонсецького, знаних від трийцяти літ. При закупні порошків з „когутиком“ „Migreno-Nervosin“ звертайте увагу на опаковання і відкидайте настирливо поручувані порошки на перший погляд подібні до наших.

Уживайте
ЕЛЕҐАНТ
бо се найліпша паста до обуви і своя
ЛЬВІВ, Кордецького 51.

ДРОҐЕРІЯ Маґ. фармації **Наталії ҐАНС**
вул. ЯГАЙЛОНСЬКА 8 Перемишль.
ПОРУЧАЄ ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ АРТИКУЛИ ДОМОВОГО ГОСПОДАРСТВА І ВЕТЕРИНАРІЙНІ СЕРЕДНИКИ ДЛЯ ХУДОБИ.
Свіжі солі і мінеральні води. — Спеціяльність: ҐУМОВІ ПОНЧОХИ.

Купуйте цукорки та помадки
лише з української фабрики
„ФОРТУНА НОВА“
Львів, ул. Кордецького 23.
Дістати можна у всіх українських склепах і кооперативах. Замовляти через Центросоюз та Повітові Союзи Кооператив.

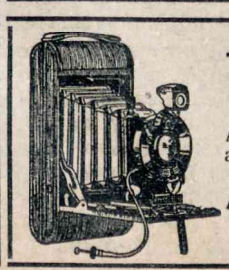
Літо йде! Чи вже маєш Літо йде!
ФОТОҐРАФІЧНИЙ АПАРАТ?
Апарати від 22 зол. до найдорощих а також фотоґрафічні артикули у великім виборі для ПП. аматорів і заводових фотоґрафів в одинокім виключнім складі
АПАРАТИ І ФОТОҐРАФІЧНІ ПРИЛАДДЯ
„ФОТО“ ПЕРЕМИШЛЬ, Францішканська 14
Увага на адрес!

Аптика і Дроґерія **під „Звіздою“**
істнуюча від 1874 року
в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)
поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дроґерії.

Видає і за редакцію відповідає Зенон Пеленський. З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.